

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Versijnt elke Zondag

Abonnementsprijs : 500 fr. per jaar

Postcheckrekening Nr 3185.22

Beheer en Redactie : Mr. René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

De verantwoordelijkheid van de beheerders in de naamloze vennootschap^(*)

De verantwoordelijkheid van de beheerders in de naamloze vennootschap verdient bijzondere juridische belangstelling door de praktische gevolgen daaraan verbonden. Te dikwijls, als iemand tot de functie van beheerder verkozen wordt, beseft hij de ernstige risico's niet waaraan die benoeming hem blootstelt. Ja, een zaakvoerder moet bijzonder waakzaam zijn wanneer hij verplichtingen op zich neemt, daar hij eventueel op gans zijn vermogen kan verantwoordelijk verklaard worden, zelfs voor de daden waaraan hij niet persoonlijk heeft deelgenomen !

Deze maatschappelijke verantwoordelijkheid vertoont twee aspecten : een negatieve zijde door de zogenaamde niet-verantwoordelijkheid van de beheerder-lasthebber op contractueel gebied en een positief aspect door de aansprakelijkheid die de beheerder-lasthebber treft wegens de fouten door hem begaan.

Wat het eerste aspect betreft, nl. de verantwoordelijkheid op contractueel gebied : wanneer een beheerder in naam en voor rekening van de vennootschap een contract sluit binnen de perken van zijn bevoegdheid, neemt hij persoonlijk geen enkele verplichting op zich. Waarom ? Dit is een toepassing van het gemeen recht inzake lastgeving : de mandataris die binnen het kader van zijn mandaat optreedt, is zelf niet gebonden ; hij handelt voor rekening van zijn lastgever, die de aangegane verbintenis moet uitvoeren. Wanneer bv. de beheerder grondstoffen voor de vennootschap koopt, dan kan de verkoper hem niet op zijn eigen goederen verantwoordelijk stellen, indien de vennootschap de prijs ervan niet betaalt. Alleen de vennootschap is gebonden ; uit het contract kunnen voor de beheerder noch rechten noch verplichtingen voortspuiten. Op contractueel gebied neemt de beheerder dus geen verantwoordelijkheid op zich.

Tegenover deze contractuele onverantwoordelijkheid van de beheerders staat het principe dat zij persoonlijk verantwoordelijk zijn voor al de fouten die zij kunnen begaan.

Alvorens echter de verschillende gevallen te onderzoeken die de wet voorziet, meen ik te moeten herinneren aan een algemeen principe, dat ook inzake verantwoordelijkheid van de beheerder toepasselijk is ; de

ervaring leert dat het te dikwijls uit het oog wordt verloren.

Dit grondprincipe is : aan de basis van deze maatschappelijke verantwoordelijkheid liggen de algemene regels van het burgerlijk wetboek. Bij het oplossen van de processen, waarin de verantwoordelijkheid van de beheerraad wordt opgeworpen, moeten de rechtbanken toepassing maken van deze algemene regels en in de eerste plaats de regel van het causaal verband in aanmerking nemen. Tussen de fout van de beheerders en de geleden schade moet er een verband van oorzaak tot gevolg bestaan. Indien de schade niet een gevolg is van de begane fout, kunnen de beheerders niet tot schadevergoeding veroordeeld worden. Dit lijkt vanzelfsprekend, doch al te dikwerf vergenoegt de eisende partij zich ermee, het bewijs te leveren van de begane fout en van de geleden schade, zonder het noodzakelijk verband van deze twee elementen aan te tonen.

Een voorbeeld, ontleend aan een recent vonnis, zal dit duidelijk maken.

Een vennootschap bemerkt dat haar verkoopcijfer geleidelijk daalt. De beheerraad besluit een verkoopdirecteur te benoemen, die speciaal belast zal zijn met het bezoek van de clientele en het aanwakken der verkoopsgagenten, in één woord om alle maatregelen te treffen ten einde het zakencijfer weer op te drijven. Een der beheerders stelt zich hiertoe kandidaat en de beheerraad benoemt hem tot verkoopdirecteur. Deze benoeming heeft evenwel plaats in onregelmatige omstandigheden : de beheerder die zich kandidaat heeft gesteld, neemt deel aan de beraadslaging die hem tot directeur benoemt. Dit is vanzelfsprekend ongeoorloofd : Waarom ? Omdat, wanneer een beheerder bij een beslissing door de beheerraad te nemen, een belang heeft dat in strijd is met dat van de vennootschap, hij volgens artikel 60 van de samengeschatte wetten de raad hiervan op de hoogte moet brengen en zijn verklaring moet doen opnemen in het proces-verbaal der zitting. Hij mag geen deel nemen aan de beraadslaging en op de eerstvolgende algemene vergadering der aandeelhouders moet hierover verslag worden uitgebracht. Terzake bestond er tegenstrijdigheid van belangen : de beheerder was inderdaad de rechtstreekse medecontractant van de vennootschap en de belangen van twee contracterende partijen zijn steeds tegenstrijdig.

(*) Openbare les gegeven vóór de rechtsfaculteit der Universiteit te Gent, op 4 november 1957, ter verkrijging van de graad van geaggregeerde van het hoger onderwijs.

De zaak verliep verder als volgt : Niettegenstaande de benoeming van van de verkoopdirecteur, kwam er geen verhoging van het zakencijfer. Na enkele maanden besliste de beheerraad tot het invoeren van aanzienlijke besparingen. Een dezer besparingen was de afschaffing van de functie van verkoopdirecteur. Deze laatste, die een bed'ende was, kreeg een opzeggingsvergoeding van 90.000 fr.

Later kwam er een verandering in de meerderheid op de algemene vergadering van de aandeelhouders. De beheerraad werd afgezet en de vennootschap stelde tegen de vroegere beheerders een eis tot schadevergoeding in, steunend op de overtreding van de wet. Deze overtreding stond inderdaad vast : deelneming aan de beslissing door de beheerder die zich kandidaat had geste'd. De vennootschap vroeg als schadevergoeding de 90.000 fr. die zij zonder tegenprestatie aan haar verkoopdirecteur had betaald. Bij vonnis dd. 12 juni 1957 (1) weigerde de burgerlijke rechtbank te Brussel op deze eis in te gaan. Zij stelde weliswaar eerst vast dat er een inbreuk op de wet was gepleegd. Zij betwistte ook niet dat de vennootschap schade had geleden, daar zij 90.000 fr. had betaald nadat de bediende haar dienst had verlaten. Zij oordeelde echter dat de schade niet het gevolg was van de fout, die erin bestond de bepalingen van artikel 60 te hebben overtreden. De rechtbank liet gelden dat de benoeming van een verkoopdirecteur in principe gerechtvaardigd was, dat de aangestelde persoon zijn opdracht nauwgezet had vervuld, dat het einde van deze opdracht te wijten was aan de noodzakelijkheid van besparingen ten gevolge van de economische omstandigheden en dat de verkoop-directeur ongetwijfeld recht had op een opzeggingsvergoeding. De rechtbank besliste dus dat er geen oorzakelijk verband bestond tussen de schade en de fout. De vroegere beheerraad werd niet veroordeeld.

In elk afzonderlijk geval, welke ook de aard van de fout weze, moet men zich dus afvragen niet alleen of er een misslag werd begaan, maar ook of de geleden schade een rechtstreeks gevolg ervan is geweest. Slechts in die veronderstelling kunnen de beheerders veroordeeld worden tot het betalen van een schadevergoeding.

Nu dit algemeen en belangrijk principe in herinnering werd gebracht, moet onderzocht worden hoe de wet op de vennootschappen de verantwoordelijkheid van de beheerders regelt. Artikel 62 maakt hierbij een onderscheid naargelang men al dan niet met een inbreuk op de wet of de statuten te doen heeft. Deze les zal dan ook in twee delen worden ingedeeld.

1° deel : Verantwoordelijkheid wegens fouten die geen inbreuk op de wet of de statuten uitmaken.

2° deel : Verantwoordelijkheid wegens overtredingen van wet of statuten.

In de twee gevallen zijn de toegepaste bepalingen inderdaad verschillend.

* * *

1° veronderstelling : De beheerders hebben een fout begaan, doch deze houdt geen inbreuk op wet of statuten in. Bv. de beheerders hebben een schuldenaar van de vennootschap niet vervolgd toen hij nog solvabel was, en hij bezit niets meer wanneer het proces tegen hem wordt ingespannen : fout van de beheerders. Een ander voorbeeld : een vennootschap is eigenares van een gebouw en de beheerders vergeten een brandverzekering aan te gaan. Het goed wordt door brand vernield.

In beide gevallen hebben de beheerders een schuldige aan de exploitatie van de linie Antwerpen - New York nalatigheid begaan en zijn ze vanzelfsprekend hiervoor verantwoordelijk. Men staat echter niet voor inbreuk op de wet of de statuten.

Op deze gewone fouten in het beheer is het gemeen recht van toepassing, en meer bepaald de regels van de lastgeving en de principes inzake verantwoordelijkheid wegens schuld. Om de vragen op te lossen die in een dergelijk proces kunnen oprijzen, moet telkens het gemeen recht worden geraadpleegd. Hierna worden deze vragen toegelicht.

Een eerste vraag : voor welke fouten is de beheerder aansprakelijk ? Het antwoord luidt : Door toepassing van het gemeen recht zal de beheerder, die een bezoldigd lasthebber is, aansprakelijk zijn voor zijn lichte schuld, nl. diegene die een goed huisvader niet zou begaan. Om te weten of er een fout is, zal de rechtbank nagaan of een zakenman met normale voorzichtigheid en verstand tot de aangevochten beslissing zou overgegaan zijn.

Een tweede vraag : is de beheerder verantwoordelijk voor een wederrechtelijke daad waaraan hij niet heeft deelgenomen ? Het antwoord dient nogmaals gevonden in de toepassing van het gemeen recht. Opdat de aansprakelijkheid van de beheerder in het gedrang zou komen, moet hij *persoonlijk* een fout hebben begaan. Indien hij niet aanwezig was op de vergadering die de bestreden beslissing heeft genomen, zal hij in principe aan iedere verantwoordelijkheid ontsnappen. Dit is het geval indien een beheerder door ziekte verhinderd was aan de vergadering deel te nemen of in het buitenland was. In deze gevallen kan men hem inderdaad geen verwijt toesturen ; hij was niet aanwezig, hij heeft dus geen deel gehad aan de beslissing. Het kan echter gebeuren dat een beheerder verantwoordelijk gesteld wordt voor daden waaraan hij niet rechtstreeks heeft deelgenomen ; maar dan moet die onthouding zelf een fout uitmaken. Bv. zo de afwezigheid op de vergadering die de beslissing heeft genomen het gevolg is van een nalatigheid.

Wat eindelijk de uitgestrektheid van de verantwoordelijkheid betreft, moet nogmaals het gemeen recht toegepast worden : de beheerder zal niet alleen het verlies vergoeden dat de vennootschap geleden heeft, doch ook de winst waarvan zij beroofd werd : « *damnum emergens* » en « *lucrum cessans* », artikel 1150 B.W.

Dus bij het oplossen van al de vragen die bij de gewone fouten in het beheer kunnen oprijzen, is men telkens aangewezen op het gemeen recht. Dit legt ook uit waarom deze verantwoordelijkheid in principe niet solidair is : de solidariteit zou een afwijking zijn van het gemeen recht (2).

Wie mag de actie instellen, strekkend tot veroordeling van de beheerder ? Nogmaals, overeenkomstig de algemene principes, de vennootschap, en de vennootschap alléén. De eis tot schadevergoeding steunt inderdaad op de fout, begaan door de lasthebber in de uitvoering van zijn mandaat. Alleen de opdrachtgeefster kan hem verantwoordelijk stellen, zo hij de hem toevertrouwde taak slecht heeft vervuld. Noch de aandeelhouders afzonderlijk, noch de schuldeisers van de vennootschap kunnen de vordering instellen, daar noch de enen noch de anderen lastgevers zijn van de beheerder.

Vanzelfsprekend mogen de schuldeisers, indien zij schade hebben geleden door een fout van de vennootschap, vergoeding vragen van die schade aan de vennootschap, doch de actio mandati, waardoor de lastgever zijn lasthebber verantwoordelijk stelt kan slechts door de vennootschap uitgeoefend worden. De schuld-

eisers beschikken er niet over. Slechts in één geval kunnen zij hun toevlucht hiertoe nemen, nl. door de onrechtstreekse eis. U weet dat het burgerlijk recht in het algemeen aan de schuldeisers toelaat alles acties van hun schuldenaar uit te oefenen, zo deze hierbij in gebreke blijft. In dit geval alleen, dus indien de vennootschap verzuimt een vordering tegen haar beheerders in te stellen, mogen de derden hiertoe overgaan. Deze eis blijft echter steeds de actie van de vennootschap, zodat al de excepties die de beheerders tegen de vennootschap kunnen iroepen ook tegenstelbaar zijn aan de schuldeisers die in haar plaats optreden. Bv. indien de vordering van de vennootschap tegenover haar beheerder verjaard is, mag de beheerder de verjaring opwerpen aan de schuldeiser. Een ander voorbeeld: de algemene vergadering heeft ontlasting verleend aan de raad van beheer. Deze kwijting kan ook ingeroepen worden tegen de schuldeiser die onrechtstreeks de actie van de vennootschap uitoefent.

Wanneer door de beheerders fouten worden begaan, gewone fouten die geen inbreuk op de wet of de statuten uitmaken, bestaat, zoals wij hebben gezien, de verantwoordelijkheid van de beheerders slechts tegenover de vennootschap. Alleen de vennootschap kan klagen zo de beheerders hun opdracht slecht vervuld hebben. Enkel zij beslist of de actio mandati moet ingesteld worden.

Hoe neemt zij deze beslissing? In de algemene vergadering. De algemene vergadering is inderdaad de meest rechtstreekse emanatie der vennootschap. Haar zal de vraag worden gesteld of er aanleiding toe bestaat een geding tot schadevergoeding tegen de beheerders te voeren. De algemene vergadering is natuurlijk vrij aan de eis te verzaken. Zij zal bij eenvoudige meerderheid der aanwezige aandeelhouders de beslissing nemen. Overeenkomstig de wet op de vennootschappen, moet de algemene vergadering zich ieder jaar over het beheer uitspreken. Na de goedkeuring van de balans, beslist zij bij afzonderlijke stemming over ontlasting der beheerders. Zo kwijting wordt gegeven, heeft dit voor gevolg dat later tegen de beheerders de actio mandati niet meer kan ingesteld worden.

Men ziet onmiddellijk in dat in een groot aantal gevallen de fouten en nalatigheden van de beheerders aan iedere censuur zullen ontsnappen: het volstaat dat zij over de meerderheid in de algemene vergadering beschikken, om zeker te zijn dat de vennootschap geen geding tegen hen zal inspannen.

2° veronderstelling: door de wetgever geregeld. Aansprakelijkheid wegens inbreuken op de wet of de statuten.

Inzake gewone fouten in het beheer werd toepassing gemaakt van het gemeen recht. Indien de fouten van de beheerders echter inbreuken uitmaken op de wet of op de statuten, dan voorziet de wet een speciale verantwoordelijkheid die strenger is. Artikel 62 van de wet op de vennootschappen bepaalt inderdaad dat de beheerders in dit geval hoofdelijk en voor het geheel aansprakelijk zijn, hetzij jegens de vennootschap, hetzij jegens derden. Deze verantwoordelijkheid is dus veel zwaarder dan de gewone aansprakelijkheid. Waarom? Omdat de wet op de vennootschappen alsmede de statuten voorzien op welke wijze de beheerders hun mandaat moeten uitoefenen en over welke machten zij beschikken. Deze bepalingen hebben juist voor doel de activiteit van de beheerders te regelen. Het zijn de principes waarvan de wetgever of de stichters der vennootschap het in acht nemen hebben geboden, d.w.z. de grondbeginselen die voor de beheerders verplichtend zijn. Men begrijpt dat overtreding ervan bijzonder streng wordt gesanctioneerd.

Hierna enkele voorbeelden van inbreuken op de wet of de statuten, aan de rechtspraak ontleend.

Inbreuken op de wet: de beheerders roepen de algemene vergadering der aandeelhouders niet samen wanneer de wettelijke voorwaarden hiertoe vervuld zijn, bv. wanneer de aandeelhouders die een vijfde van het maatschappelijk kapitaal bezitten dit vragen; de beheerders verzoeken de algemene vergadering niet over de ontbinding van de vennootschap te statueren in geval van verlies van de helft van het maatschappelijk kapitaal (3). Het geldt hier verplichtingen die de wetgever als belangrijk genoeg heeft beschouwd om ze in de wet op de vennootschappen in te lassen, dus om ze tot grondslag van de werking der vennootschappen te maken.

Een voorbeeld van overtreding der statuten: een vennootschap wordt gesticht met het doel een scheepslinie te exploiteren tussen Antwerpen en New York. Op een bepaald ogenblik zijn de beheerders de mening toegedaan dat een andere scheepslinie meer rendend zou zijn. Zij beslissen eigenmachtig een einde te stellen aan de exploitatie van de linie Antwerpen-New York en richten een andere linie in, nl. Antwerpen-Indië (4). Dit druist in tegen de wil van de stichters van de vennootschap zoals hij in de statuten uitgedrukt is. Een ander voorbeeld: de statuten van de vennootschap bepalen dat de beheerders als vergoeding slechts aanspraak kunnen maken op een deel in de winst. In strijd met deze bepaling beslissen de beheerders dat zij recht hebben op een forfaitaire vergoeding, hoewel de vennootschap verliest lijdt. De statuten zijn overtreden. Er is schending van de grondbegrippen zelf die aan de basis van het gemeenschappelijk akkoord liggen. Welnu de vennoten moeten erop kunnen rekenen dat de beheerders die hun vertrouwen genieten de statuten zullen eerbiedigen. Hierom voorziet de wet een speciaal zware verantwoordelijkheid.

Welke zijn de kenmerken van deze verantwoordelijkheid?

De wet voorziet een speciale sanctie tegen de beheerders, nl. een solidaire verantwoordelijkheid. Ieder beheerder is dus persoonlijk en voor het geheel gebonden tot de vergoeding van de geleden schade en dit in afwijking van het gemeen recht. De beheerders zijn solidair aansprakelijk omdat zij een college vormen. De wet veronderstelt dat, vermits zij samen beraadslagen en samen de vennootschap beheren, zij allen deelgenomen hebben aan de onregelmatige akte, hetzij rechtstreeks, hetzij onrechtstreeks door zich er niet tegen te verzetten. In geval van inbreuk op de wet of de statuten is een beheerder dus in principe verantwoordelijk, zelfs indien hij geen deel heeft gehad aan de beslissing die later wordt aangevochten en deze verantwoordelijkheid kan in feite aanleiding geven tot de betaling van zeer aanzienlijke vergoedingen.

De wet eist nochtans de veroordeling niet van de beheerders, die al het mogelijke gedaan hebben om naar behoren hun plicht te vervullen. Artikel 62 voorziet dat de beheerder aan de verantwoordelijkheid kan ontsnappen wanneer drie voorwaarden vervuld zijn:

1) Hij moet bewijzen dat hij geen deel genomen heeft aan de overtreding die de schade heeft veroorzaakt, bv. door het bewijs te leveren dat hij tegen de voorgestelde maatregel heeft gestemd.

2) De beheerder moet bewijzen dat hij geen enkele fout heeft begaan. Zo hij niet aanwezig geweest is op de deliberatie, mag dit niet het gevolg zijn van een onachtzaamheid of van een gebrek aan belangstelling voor het maatschappelijk beheer. Een afwezigheid kan

immers ook een fout uitmaken. Indien de beheerder afwezig geweest is zal hij het nodige moeten doen om, zodra hij de getroffen beslissing kent, deze te doen intrekken. Kortom, hij moet bewijzen dat hij al het mogelijke gedaan heeft om de overtreding te verhinderen.

3) En er is een derde voorwaarde: nadat hij er kennis van gekregen heeft, moet de beheerder de inbreuk bij de eerstvolgende algemene vergadering aanklagen. De aandeelhouders moeten inderdaad op de hoogte worden gebracht, opdat zij zonder verwijl stelling zouden kunnen nemen tegenover de getroffen beslissing.

Om aan elke verantwoordelijkheid te ontsnappen volstaat het niet dat de beheerder bv. eenvoudig ontslag zou indienen, ten einde op die wijze tegen de overtreding protest aan te tekenen. Hij moet actief optreden en alle positieve maatregelen treffen om aan de aangeklaagde toestand te verhelpen.

Indien er hoogdringendheid bestaat, zal het zelfs niet volstaan dat hij de eerstkomende algemene vergadering afwacht; hij zal onmiddellijk een buitengewone algemene vergadering moeten doen bijeenroepen. Zo hij het niet doet zal hij niet aan de verantwoordelijkheid ontsnappen, omdat de tweede voorwaarde tot niet-aansprakelijkheid niet vervuld werd, nl. de afwezigheid van fout.

In wiens voordeel werd de solidaire verantwoordelijkheid ingesteld?

Deze actie in verantwoordelijkheid heeft een speciaal karakter in die zin dat zij slechts in het voordeel van de derden en van de vennootschap bestaat.

Wat de derden betreft, werd een speciale actie in hun voordeel ingesteld door artikel 62 van de wet op de vennootschappen. Zij hebben een rechtstreekse vordering tegen de beheerders wegens de inbreuken op de wet of de statuten en dit zelfs wanneer de vennootschap niet optreedt. Zo kunnen de derden de beheerders aansprakelijk stellen voor de geleden schade, indien de balans niet overeenkomstig de statuten werd opgemaakt en niet de werkelijke toestand van de vennootschap weergeeft. Elk jaar moeten de beheerders in de bijlagen van het Belgisch Staatsblad de balans en de winst- en verliesrekening bekend maken. Indien deze documenten val'se medingen inhouden en er derden, op zicht van deze verkeerde inlichtingen, aan de vennootschap een niet gerechtvaardigd krediet verlenen, kan dit de solidaire verantwoordelijkheid van de beheerders meebrengen (5).

De toestand is dus niet meer dezelfde als inzake verantwoordelijkheid wegens gewone fouten in het beheer: daar had enkel de vennootschap mogelijkheid tot verhaal wanneer de beheerders hun opdracht slecht hadden vervuld; hier vinden de schuldeisers in de wet zelf een rechtstreeks en persoonlijk verhaal op de beheerders.

Hieruit volgt dat de derden over een actie beschikken; zelfs wanneer de algemene vergadering aan de beheerders ontlasting gegeven heeft. De schuldeisers zijn vreemd aan de beslissingen van de algemene vergadering die hun niet kunnen schaden. Zij oefenen de actie van de vennootschap niet uit.

Wat nu de vennootschap betreft: de actie waarover zij beschikt is dezelfde als inzake gewone fouten van beheer, waarover hierboven werd gehandeld.

De toegepaste principes zijn hier niet verschillend naargelang de inbreuk door de beheerders gepleegd een overtreding van de wet of de statuten uitmaakt, of integendeel een gewone fout is. In beide veronder-

stellingen heeft de beheerder de hem toevertrouwde opdracht slecht uitgevoerd; in beide gevallen steunt de actie van de vennootschap op de lastgeving, en wel op de gebrekkige wijze waarop het mandaat werd vervuld. De «*actio mandati*» verandert niet van aard naargelang de fout van de beheerders een gewone mislag uitmaakt, of een overtreding van de wet of de statuten.

Dit karakter legt dan ook uit dat de actie van de vennootschap onmogelijk wordt wanneer de beheerders ontlasting hebben bekomen voor hun beheer. De algemene vergadering, die volledig ingelicht werd, is inderdaad vrij te beslissen of de vennootschap de beheerders wenst verantwoordelijk te stellen voor de begane mislag. Wanneer kwijting wordt verleend, betekent dit dat de vennootschap akkoord gaat met de wijze waarop de beheerders de zaken hebben gevoerd, en deze ontlasting is definitief.

De vennootschap moet echter met volle kennis van zaken stelling nemen: in geval van inbreuk op de wet of de statuten kan de ontlasting door de algemene vergadering gegeven, slechts uitwerking hebben zo deze overtreding speciaal werd aangeduid in de uitnodiging tot de algemene vergadering. De oproepingsbrieven moeten uitdrukkelijk vermelden welke inbreuk op de wet of de statuten werd gepleegd; wanneer de beheerders dan ontlasting bekomen, zijn alle aandeelhouders hierdoor gehouden, zowel de minderheid als de meerderheid.

Indien echter de aandacht van de aandeelhouders niet werd gevestigd op de begane overtredingen, zijn deze inbreuken ook niet door de ontlasting gedekt. De wetgever heeft geoordeeld dat degenen die de kwijting hebben verleend dit niet zouden hebben gedaan, wanneer men hen op de werkelijke toestand had gewezen. Indien b.v. de balans en de winst- en verliesrekening vals zijn — hetgeen verboden wordt zowel door de wet op de vennootschappen als door de statuten — dan is de ontlasting der beheerders zonder waarde. Noch de vennootschap noch de aandeelhouders zijn er door gebonden en dit geldt zowel voor de aandeelhouders die deel genomen hebben aan de algemene vergadering als voor diegenen die afwezig waren.

Wij hebben gezien wanneer de beheerders solidaire verantwoordelijk zijn tegenover de derden en tegenover de vennootschap. Zijn ze ook *verantwoordelijk tegenover de aandeelhouders zelf*, en meer bepaald tegenover de aandeelhouders die de minderheid uitmaken? Wanneer de beheerders een fout begaan, komt het dikwijls voor dat hun groep, die over de meerderheid beschikt, weigert hen aansprakelijk te stellen. Kunnen de leden van de minderheid, die, tengevolge van de schade door de vennootschap geleden, de waarde van hun patrimonium hebben zien verminderen, de beheerders hiervoor verantwoordelijk stellen? Met andere woorden: wanneer de vennootschap niet wil handelen, kunnen de aandeelhouders persoonlijk de vergoeding eisen voor de ontegensprekelijk geleden schade?

Op deze vraag moet ontkennend worden geantwoord. Daar de actie tegen de beheerder gesteund is op de fout in de uitvoering van het mandaat, kan in principe alléén de vennootschap klagen, in geval de opdracht, die zij hem heeft toevertrouwd, slecht werd uitgevoerd. Dit is een toepassing van het gemeen recht en de wet op de vennootschappen kent op dit punt geen afwijking. De vennoten afzonderlijk beschikken dus over geen actie.

Vóór 1913 was dit wel het geval. In het regime tot op dat ogenblik van kracht konden de afzonderlijke vennoten de beheerders verantwoordelijk stellen voor de schade die ze geleden hadden, zelfs wanneer de vennoot-

schap niet optrad. In 1913 werd de wettekst gewijzigd, en ten gevolge van de nieuwe redactie moet men beslissen dat, zodra de schade door de aandeelhouders geleden slechts een gedeelte van de schade der vennootschap uitmaakt, de algemene vergadering alléén bevoegd is om te beslissen of de eis moet worden ingesteld. Voor de aandeelhouders betekent dit een verzwarende van de toestand, daar het dikwijls voorkomt dat de meerderheid weigert de beheerders te vervolgen, bv. omdat ze deel uitmaken van dezelfde groep.

Een voorbeeld zal de draagwijdte van de wijziging in de wettekst duidelijk maken. Een vennootschap is bloeiend, beschikt over grondstoffen, machines en een rollend kapitaal dat haar toelaat haar bedrijvigheid voort te zetten. Nochtans beslissen de beheerders op eigen initiatief de arbeid stop te zetten. Zij verkopen een deel van het actief en gaan voort met het betalen van algemene onkosten, hoewel geen inkomsten meer geboekt worden. Waar niet meer gewerkt wordt en waar de algemene onkosten blijven voortbestaan, moet dit noodzakelijk de ondergang van de vennootschap tot gevolg hebben. Deze moet inderdaad in vereffening gesteld worden: het maatschappelijk kapitaal wordt opgeslorpt. Een vennoot, wiens aandelen waardeloos zijn geworden, dagvaardt de beheerders om van hen een schadevergoeding te bekomen gelijk aan het geleden verlies, nl. de waarde van zijn inbreng die verloren is gegaan tengevolge van hun schuld. Bij vonnis dd. 23 december 1922, door de rechtbank van koophandel te Brussel gewezen ⁽⁶⁾, werd deze eis niet ontvankelijk verklaard: weliswaar constateerde de rechtbank dat de beheerders fouten in het beheer hadden begaan, nl. door de stopzetting van de activiteit; zij hadden eveneens inbreuk gepleegd op de statuten door de realisatie van het actief. De rechtbank stelde evenwel vast dat de aandeelhouder slechts de vergoeding vorderde van zijn deel in de schade door alle aandeelhouders geleden, dus in de schade die de vennootschap zelf had ondergaan. En de vennootschap handelde niet. Waar de wet geen eigen vordering aan de vennoot toekent, slaagde deze niet in zijn actie.

De afschaffing van de individuele actie van de vennoten is te betreuren. Wanneer men de reden nagaat waarom gemeend werd de wet te moeten wijzigen, stelt men vast dat de nieuwe redactie het gevolg was van een onachtzaamheid van de wetgever ⁽⁷⁾. Vóór 1913 beschikte de aandeelhouder over de individuele vordering; hij mocht de beheerders verantwoordelijk stellen wanneer de vennootschap niet handelde; doch alleen onder welbepaalde voorwaarden. De wetgever wenste het toepassingsgebied van deze actie uit te breiden; het voorste!, dat bij de besprekingen van de wet van 1913 door de Senaat werd aanvaard, voorzag een verhoging van de gevallen waarin de individuele vordering mogelijk was en somde deze gevallen op. De Commissie van de Kamer van Volksvertegenwoordigers wenste nog verder te gaan dan de Senaat en gebruikte in plaats van een opsomming een algemene formule. Deze is echter zo ongelukkig gekozen dat zij de individuele actie onmogelijk maakt. En zo komt het dat de aandeelhouders geen vergoeding meer kunnen bekomen wanneer de schade die zij lijden niet persoonlijk, maar gemeenschappelijk is aan de deelgenoten in de vennootschap.

Slechts indien de vennoot een schade heeft geleden, onafhankelijk van de schade van de vennootschap, mag hij de beheerders verantwoordelijk stellen, maar dan door toepassing van het gemeen recht.

De wetsverandering van 1913 is af te keuren. Hierdoor werden de rechten van de minoriteit nog vermindert. Wanneer een meerderheid in een vennootschap haar wil wederrechtelijk wenste op te dringen aan de

minderheid, was de toestand van deze laatste vóór 1913 moeilijk. Thans is hij nog verergerd, daar de beheerders in bepaalde gevallen, ongestraft, tegen wet en statuten in, de belangen van de vennootschap aan deze van de meerderheid kunnen opofferen.

De principes inzake verantwoordelijkheid van de beheerders kunnen dus als volgt worden samengevat: De rechten van de vennootschap zijn op behoorlijke wijze gevrijwaard. De solidaire verantwoordelijkheid van de beheerders in geval van inbreuken op de wet of de statuten brengt ook een doeltreffende bescherming van de derden mee. Het huidig stelsel biedt echter een groot bezwaar, nl. de omstandigheid dat de rechten van de minderheid niet genoegzaam beschermd worden. Het is dan ook te hopen dat de wetgever aan de aandeelhouders opnieuw de individuele actie zal toekennen, die op zulk een ongelukkige wijze in 1913 werd afgeschaft ⁽⁸⁾.

* * *

Tot dusver heb ik het stelsel van de verantwoordelijkheid der beheerders uiteengezet, zoals het geregeld is door de wet op de vennootschappen. Naast de hiervoor behandelde vragen is er echter een ander belangrijk probleem, dat verband houdt met deze stof en waarover de wet niets vermeldt, nl. de burgerlijke gevolgen van de delictuele en quasi-delictuele daaden van de beheerders. Deze vraag moest door de rechtspraak worden opgelost.

Welk is nu het stelsel dat door onze rechtbanken werd opgebouwd?

Op het eerste gezicht zou men kunnen geloven dat de vennootschap nooit gebonden is voor de gevolgen der delicten en quasi-delicten door de beheerders gepleegd. De vennootschap, zo zou men kunnen denken, is slechts gebonden ten opzichte van derden voor de verbintenissen door de mandataris aangegaan binnen het kader van zijn mandaat. Wanneer de vennootschap geeft aan haar beheerders nooit opdracht een delict te plegen. Indien de beheerder een delictuele of quasi-delictuele daad stelt, treedt hij buiten de grenzen van zijn mandaat en de vennootschap is nooit gebonden. Slechts degene, die de schadelijke daad heeft verricht, dus de beheerder, neemt persoonlijk verplichtingen op zich. Dit stelsel, dat op het eerste gezicht verleidelijk is, leidt aldus tot de niet-verantwoordelijkheid van de vennootschap.

Deze stelling werd echter door de rechtspraak verworpen: in een arrest van 1946 heeft het Hof van Cassatie ⁽⁹⁾ een andere thesis aanvaard. Inderdaad, indien tussen de vennootschap en de beheerders wel een contract van lastgeving bestaat, is de toestand tegenover derden geheel anders: de beheerders handelen als organen van de vennootschap. Het is dus de vennootschap zelf die door haar organen optreedt en zij is rechtstreeks verbonden op basis van artikelen 1382 en 1383 B.W., wanneer een handeling, die het orgaan mocht verrichten, op bedrieglijke wijze werd uitgevoerd. De vennootschap is dus wel gehouden voor de delicten en quasi-delicten door de beheerder gepleegd in de uitoefening van zijn mandaat.

Natuurlijk zal de vennootschap, die verplicht werd de derden te vergoeden, verhaal op haar beheerders kunnen nemen. Nogmaals zijn de beheerders verantwoordelijk ⁽¹⁰⁾.

Ik hoop dat mijn betoog voldoende heeft doen uitschijnen aan welke zware risico's de beheerders blootgesteld zijn. Van zodra zij een fout begaan — gewone fout in het beheer, inbreuk op wet of statuten, delict of quasi-delict — kunnen zij verantwoordelijk gesteld worden, in sommige gevallen door de derden en de

aandeelhouders, maar door de vennootschap *altijd*. Is het dan overdreven te beweren dat diegenen, die zo gretig een plaats van beheerder uit ijdelheid of geldzucht verlangen, voorzichtig zouden handelen door eerst ernstig de gevaren te overwegen waaraan zij zich dikwijls, lichtzinnig blootstellen.

Simon FREDERICQ,
Geaggregeerde van het Hoger
Onderwijs,
Advocaat bij het Hof van Beroep
te Brussel.

(1) Inzake N.V. Usines Ruelle t/ Mattern d'Alcantara en cs., onuitgegeven.

(2) Artikel 1995 B.W. en artikel 62, al. 1 van de wet op de vennootschappen; Brussel, 7 juni 1924, Jur. comm. Brux. 1924, 334. Nochtans kunnen alle beheerders of enkele onder hen in solidum voor de gehele schade verantwoordelijk verklaard worden, zo deze schade het gevolg is van

hun gezamenlijke schuld en het onmogelijk is het respectief aandeel van ieder onder hen in deze schuld te bepalen: Fredericq, *Traité*, Dl. V, n° 436.

(3) Gent, 26 juli 1890, Pas. 1891, II, 61; Brussel, 23 juli 1906, Jur. comm. Brux. 1907, 27.

(4) Cass., 12 mei 1864, Pas. 1864, I, 264.

(5) Rép. prat., i.v. Sociétés anonymes, n° 933.

(6) Jur. comm. Brux. 1923, 27, Rev. prat. soc. 1925, n° 2595. (7) Over de afschaffing van de individuele actie, zie: Rép. Prat., i.v. Sociétés anonymes, n° 943 vlg.; Resteau, Sociétés anonymes, dl. II, n° 983.

(8) Sic: L. Frédéricq, *Beginnels van het Belgisch Handelsrecht* (1931), Dl. II, n° 823; Resteau, Sociétés anonymes, 2e uitg. (1933), Dl. II, n° 978.

(9) Cass., 15 januari 1946, Pas. 1946, I, 25.

(10) L. Frédéricq, *Traité*, dl. V 1950, n° 432; G. Van Hecke, La responsabilité des sociétés pour faits de leurs administrateurs en droit belge, in: Rivista delle società (Milano), 1956, 1010-1019. Zo werden de vennootschappen op burgerlijk gebied verantwoordelijk verklaard voor vergoeding van de schade spruitend uit de volgende delicten: boycott (Luik), 7 juni 1928, Pas. 1928, II, 220, en III, 21; auto-ongeval (Gent, 3 december 1952, R.W. 1952-53, 1331; Cfr. Cass., 19 februari 1955, Pas. 1955, I, 659, rev. prat. soc. 1955, 144, en de conclusie van procureur generaal R. Hayoit de Termicourt, rev. crit. jur. 1955, 295, en de noot S. David; oneerlijke mededinging (Luik, 23 octobre 1912, Pas. 1912, II, 350); oplichting (Cass., 7 september 1950, Pas. 1950, I, 847).

RECHTSPRAAK

HOF VAN CASSATIE

1e Kamer. — 15 maart 1957.

Eerste Voorzitter: M. Wouters.

Raadshere-verslaggever: M. de Bersaques.

Procureur-generaal: M. Hayoit de Termicourt.

Advocaten: Mrs Van Leynseele en Pirson.

Commanditaire vennootschap. — Door de beheerende vennoot voor rekening van de vennootschap aangegane verbintenissen. — Gebondenheid van de vennootschap.

Zo de vennootschap bij wijze van enkele geldschieting jegens de medecontractant te goeder trouw gebonden is door de verbintenissen, aangegaan door de beheerende vennoot, die ze onder de firma heeft ondertekend, is zij insgelijks gebonden door de verbintenissen, die hij heeft aangegaan, wanneer zelfs door vermoedens bewezen is, dat hij ze niet in eigen naam maar voor rekening van de vennootschap heeft gesloten.

N.V. Coveliers & Cie t/ Coens M. en Mommaers M.L.

Gelet op het bestreden arrest gewezen op de 16 mei 1956 door het Hof van Beroep te Brussel;

Over het middel afgeleid uit de schending van de artikelen 1101, 1108, 1134 van het Burgerlijk Wetboek 1, 2, 7, 18, 19 van het koninklijk besluit van 30 nov. 1935 houdende samenschakeling van de wetten op de handelsvennootschappen,

doordat het bestreden arrest eiseres veroordeelt tot terugbetaling aan verweersters van een som van 250.000 fr., alhoewel het vaststelt dat de akte van lening niet door «Coveliers» onder de maatschappelijke benaming, maar alleen door Coveliers persoonlijk werd ondertekend, en zulks beslist omdat de akte van lening bepaalt dat die som dende te worden terugbetaald in dezelfde voorwaarden als een som van 20.000 frank (commandiet) door de geldschietters in de vennootschap gebracht en, in alle geval, indien een

einde aan de vennootschap werd gemaakt, en omdat de bestanddelen der zaak erop wijzen dat de geldstorting enkel voor de vennootschap geschieden, dan wanneer niet de voorwaarden der terugbetaling noch de bestemming der uitgeleende gelden van betekenis waren, maar enkel de kwestie te weten of Coveliers persoonlijk het geld had geleend of, integendeel, voor rekening en op naam van de vennootschap bij wijze van eenvoudige geldschieting:

Overwegende dat door het middel niet wordt beweerd en uit geen vaststelling van het arrest blijkt dat Coveliers, door de litigieuze lening aan te gaan, de machten van beheerder van de vennootschap bij wijze van enkele geldschieting «Coveliers en Cie» te buiten is gegaan;

Overwegende dat zo de vennootschap bij wijze van enkele geldschieting jegens de medecontractant te goeder trouwe gehouden is tot de verbintenis aangegaan door de gecommanditeerde vennoot die ze onder de firma heeft ondertekend, zij insgelijks gehouden is tot de verbintenissen welke hij aangegaan heeft, wanneer het bewezen is, zelfs door vermoedens, dat hij ze niet in eigen naam maar voor rekening van de vennootschap heeft gesloten;

Overwegende dat het bestreden arrest zich niet ertoe beperkt de feitelijke vaststellingen te doen welke in het middel worden vermeld, maar dat het, bovendien, releveert dat de lening werd aangegaan om «toe te laten de huurprijs van het huis 31, De Keyserlei, te Antwerpen te betalen, waarin de «Parfumerie Champs-Elysées en de coiffeurszaak door Coveliers, voor rekening der vennootschap dienden uitgebaat te worden»;

Dat door uit het geheel van die omstandigheden af te leiden dat de lening door de gecommanditeerde vennoot Coveliers in naam en voor rekening van de eisende vennootschap aangegaan was geweest, het arrest geen der in het middel aangeduide wetsbepalingen heeft geschonden;

Om die redenen,

Verwerpt de voorziening;

Veroordeelt aanlegster tot de kosten.

HOF VAN CASSATIE

2e Kamer. — 24 september 1956.

Voorzitter : M. Fettweis.

Raadshcer-Verslaggever : M. Moriamé.

Eerste Advocaat-Generaal : Mr Janssens de Bisthoven.

Rechterlijke bevoegdheid. — Onbevoegdheid van de correctionele rechtbank om kennis te nemen van valsheid in geschriften en gebruik van valse stukken.

Valsheid in geschriften en gebruik van valse stukken zijn misdrijven waarop bij de artt. 193, 196, 197, 213 en 214 W.v.S. een criminele straf is gesteld.

De correctionele rechtbank en het Hof van Beroep zijn mitsdien onbevoegd van zodanige feiten kennis te nemen, zelfs om sommige van die feiten verjaard te verklaren.

De Keyzer en cs. t/ Nicaise

Gelet op het bestreden arrest, op 10 januari 1956 door het Hof van beroep te Brussel gewezen ;

Over het middel, van ambtswege genomen, schending van de artikelen 98 van de Grondwet, 179 en 231 van het wetboek van strafvordering, 2 en 6 van de wet van 23 augustus 1919, doordat het bestreden arrest de publieke vordering ten aanzien van de aanleggers ten laste gelegde valsheid in geschriften vervallen door verjaring heeft verklaard, en hen uit hoofde van gebruik van valse stukken tot correctionele gevangnisstraffen en geldboetstraffen heeft veroordeeld, dan wanneer het Hof van beroep onbevoegd was om van die feiten kennis te nemen :

Overwegende dat de kamer van inbeschuldigingstelling van het Hof van beroep te Brussel, op verzet van Nicaise Léa, burgerlijke partij, bij arrest van 2 maart 1955, de beschikking van buitenvervolginstelling, door de raadkamer van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel uitgesproken, te niet gedaan heeft en aanlegger naar de correctionele rechtbank aldaar heeft verwezen uit hoofde van valsheid in geschriften en gebruik van valse stukken ;

Overwegende dat die misdrijven door de artikelen 193, 196, 197, 213 en 214 van het Strafwetboek met een criminele straf bestraft worden ;

Overwegende dat het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling ten gunste van aanleggers geen enkele verzachtende omstandigheid vermeldt om reden van welke enkel een correctionele straf zou dienen te worden uitgesproken ;

Waaruit volgt dat de correctionele rechtbank en het Hof van beroep onbevoegd waren om van zodanige feiten kennis te nemen, zelfs om sommige dier feiten verjaard te verklaren ; dat het bestreden arrest mitsdien de in het middel aangeduide wetsbepalingen schendt ;

Overwegende dat de verbreking van de over de publieke vordering gewezen beslissing vernietiging met zich brengt van de beslissingen gewezen over de respectieve burgerlijke vorderingen van verweerster tegen aanleggers en van dezen tegen gene ;

Gelet op artikel 408 van het Wetboek van strafvordering ;

Om die redenen,

En zonder op de door aanleggers aangevoerde middelen acht te slaan,

Verbreekt het bestreden arrest en vernietigt geheel de daaraan voorafgegane rechtspleging, vanaf en met

inbegrip van het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling van 2 maart 1955 ;

Beveelt dat melding van onderhavig arrest zal gemaakt worden op de kant van de vernietigde beslissingen ;

Verwijst de zaak naar de kamer van inbeschuldigingstelling van het Hof van beroep te Luik ;

Veroordeelt verweerster tot de kosten.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

16e Kamer. — 30 oktober 1957.

Voorzitter : M. Schuermans.

Raadsheren : M.M. Bareel en Rey.

Advocaat-Generaal : M. Dykmans.

Advocaat : Mr Antoon Van de Velden.

Strafvorderingsrecht. — Exceptie van het gewijsde. — Non bis in idem. — Wegmaking van een inbeslaggenomen voorwerp.

De wegmaking van een zelfde inbeslaggenomen voorwerp dat in opdracht van verscheidene schuldeisers in beslag genomen werd, maakt een enkele strafbare daad uit, die maar éénmaal kan beteugeld worden.

O.M. t/ H.E.

Overwegende dat uit het onderzoek vóór het Hof gedaan blijkt :

dat het voertuig Chevrolet, serienummer 9724980, dragende de nummerplaat 9.J.559 op 9 juni 1956, in opdracht van de heer De Creus door deurwaarder Scharpé en op 11 juli 1956 in opdracht van de Belgische Staat — belastingen — door deurwaarder Vekemans in beslag genomen werd ;

dat dit aangeslagen voertuig op 15 november 1956 door betichte aan garagist Etablissements Heylen verkocht werd ;

dat betichte bij vonnis d.d. 21 februari 1957, ingevolge een klacht van deurwaarder Vekemans, door de correctionele rechtbank van Antwerpen veroordeeld werd uit hoofde van wegmaking van het inbeslaggenomen voertuig ;

dat betichte bij vonnis d.d. 8 oktober 1957, waartegen beroep, ingevolge de klacht van deurwaarder Scharpé, door de correctionele Rechtbank te Antwerpen opnieuw veroordeeld werd uit hoofde van dezelfde wegmaking van hetzelfde inbeslaggenomen voertuig ;

Overwegende dat de wegmaking van een zelfde inbeslaggenomen voorwerp dat in opdracht van verscheidene schuldeisers inbeslaggenomen werd een enkele strafbare daad uitmaakt die maar eenmaal kan beteugeld worden ;

Overwegende dat in casu de wegmaking van het inbeslaggenomen voertuig door de eerste uitgesproken veroordeling beteugeld werd ;

dat er derhalve op 8 oktober 1957 geen aanleiding meer bestond tot bestraffing ;

Om deze beweegredenen :

Het Hof,
rechtdoende op tegenspraak, binnen de perken der beroepen ;

Gezien artikel 24 der wet van 15 juni 1935,

Gezien de wetsbepalingen in het bestreden vonnis aangehaald, alsook artikel 24 van het Wetboek van Strafvordering, ter zitting door de Heer Voorzitter aangeduid ;

Ontvangt de beroepen,

Doet het vonnis d.d. 8 oktober 1957 waartegen beroep te niet;

Opnieuw beslissende :

Stelt vast dat de wegmaking van het inbeslaggenomen voertuig door het vonnis d.d. 21 februari 1957 beteugeld werd.

Zegt voor recht dat er op 8 oktober 1957 geen aanleiding meer bestond tot bestraffing.

Legt de kosten van beide aanleggen ten laste van de Staat.

HOF VAN BEROEP TE GENT

6e Kamer. — 27 maart 1957.

Voorzitter : M. Van Malleghem.

Raadsheren : M.M. Santenaire en Noest.

Advocaat-generaal : M. Ely.

Advocaten : Mrs Van de Velde en Winant.

Vervoer van tweehoevige dieren. — Vervoer door een andere persoon dan de handelaar voor diens rekening.

Naar luid van art. 29bis van het Regentsbesluit van 12 mei 1950 moeten personen, die handel drijven in tweehoevige dieren, het in dat besluit voorgeschreven boekje in hun woonplaats houden met uitzondering van de dagen, waarop zij bedoelde dieren te koop stellen of vervoeren, in welk geval zij het boekje bij zich moeten hebben.

De aldus bepaalde uitzondering geldt enkel, indien de handelaar zelf het dier vervoert; nergens is bepaald, dat de daarbij opgelegde verplichting ook toepasselijk is wanneer een andere persoon het vervoer doet voor rekening van de handelaar, terwijl het voorgeschreven boekje zich op dat ogenblik in het huis van deze laatste bevindt.

Daar de strafwet op strikte wijze moet worden uitgelegd, volgt uit het bovenstaande, dat, zo de eigenlijke vervoerder van het dier het boekje niet bij zich had, de handelaar, voor wiens rekening het vervoer geschiedde, deswege niet strafbaar is.

O.M. t/ Van Laecke

Overwegende dat de verdachte alsmede het Openbaar Ministerie tijdig en regelmatig beroep hebben ingesteld;

Overwegende dat door de Rijkswacht te St.Laureins vastgesteld werd dat de genaamde Jules Barbier, handellende voor rekening van de verdachte, een koe vervoerde zonder in het bezit te zijn van het boekje waarvan sprake in het Regentsbesluit van 12 mei 1950,

Overwegende dat, naar luid van artikel 29bis van het evengoemd besluit, de personen die handel drijven in tweehoevige dieren dergelijk boekje in hun woonplaats moeten houden, behalve de dagen waarop zij de bedoelde dieren te koop stellen of vervoeren, in welk geval zij het boekje bij zich moeten hebben;

Overwegende dat de aldus voorziene uitzondering enkel geldt indien de handelaar zelf het dier vervoert; dat nergens bepaald wordt dat de daarbij opgelegde verplichting ook toepasselijk is wanneer een ander persoon het vervoer doet voor rekening van de handelaar, terwijl het voorgeschreven boekje op dat ogenblik zich in het huis van deze laatste bevindt;

Overwegende dat ter zake vaststaat dat de verdachte wel degelijk dit boekje hield en dat het kwestieus dier er ingeschreven stond;

Overwegende dat, waar de strafwet op strikte wijze dient geïnterpreteerd, uit al het voorgaande volgt dat, zo de eigenlijke vervoerder van het dier het boekje niet bij zich had, de verdachte, voor wier rekening het vervoer geschiedde, deswege niet strafbaar is en dat de eerste rechter haar dus ten onrechte schuldig heeft verklaard aan het haar ten laste gelegd misdrijf;

Om deze redenen,

Gelet op artikel 24 der Wet van 15 juni 1935, artikel 191, 211 en 212 van het Wetboek van Strafvordering, alle wetsbepalingen door de Voorzitter ter terechtzitting aangeduid.

HET HOF,

Recht doende, op tegenspraak :

Ontvangt de beroepen van de verdachte en van het Openbaar Ministerie,

Erover beslissend :

Doet het bestreden vonnis teniet en, opnieuw wijzende :

Spreekt de verdachte vrij.

Laat de kosten van beide instanties ten laste van de Staat.

HOF VAN BEROEP TE GENT

3e Kamer. — 20 januari 1957.

Voorzitter : M. Van den Abeele.

Raadsheren : M.M. Moeneclaey en Lefebvre.

Advocaat-Generaal : M. Vanhoudt.

Advocaat : Mr. Moors.

Auteursrecht. — Overtreding. — Intrekking van de klacht door of namens de rechthebbende op het auteursrecht.

De afstand van de klacht door of namens de rechthebbende doet de strafvordering niet vervallen; immers, blijkens de economie van de bepalingen der wet van 22 maart 1886, meer bepaald de bewoordingen van artikel 26 dezer wet, is de intrekking van de klacht zonder invloed op het verder vervolg van de zaak, wanneer, zoals in casu, de zaak reeds door de inleidende dagvaarding voor de rechter aanhangig is gemaakt.

O.M. t/ De Bruyne en Neyt.

Verdacht van : te Laarne, de 12 en 13 maart 1955 :

Beiden : Bij inbreuk op artikelen 15, 16, 22, 23, 26 wet van 22 maart 1886, om : het wanbedrijf van namaking te hebben gepleegd door een kwaadwillige of bedrieglijke schending van het auteursrecht op « Sombere Molen », nl. door dit werk ten gehele of ten dele in het openbaar op te voeren zonder de toestemming van de auteur, Dirickx Frans (BAB, S.V.), die klacht doet en strafrechtelijke vervolgingen eist ;

Vaststellende dat uit het schrijven van het Belgische Auteursrechten Bureau S.V., Berendrechtstraat, 79, Antwerpen, dd. 12-9-56, is gebleken dat zij afstand doet van haar klacht dd. 18 september 1956,

verklaarde de rechtbank bij verstek de openbare vordering uitgedoofd, kosten ten laste van de Staat ;

Overwegende dat het Openbaar Ministerie tijdig en op geldige wijze beroep ingesteld heeft ;

Overwegende dat uit het onderzoek en bij de behandeling der zaak vóór het Hof, de feiten ten laste gelegd van beide beklaagden bewezen werden ;

Overwegende dat de S.V. « Belgische Auteursrechten Bureau » behoorlijk gemachtigd door de auteur

Dirickx Frans, op 16 november 1955, klacht indiende tegen beide beklaagden, om het werk waarvan spraak in de telastlegging in het openbaar te hebben opgevoerd, zonder toestemming van de auteur ;

Overwegende dat de S.V. « Belgische Auteursrechten Bureau », handelende zoals hoger aangehaald, op 12 september 1956, t.t.z. staande de behandeling der zaak voor de eerste rechter, afstand deed van bedoelde klacht ; dat de eerste rechter ten onrechte die omstandigheid inroept om de openbare vordering vervallen te verklaren, dat inderdaad luidens de economie van de bepalingen der wet van 22 maart 1886, meer bepaald de bewoording van artikel 26 ervan, de afstand van klacht zonder invloed is op het verder vervolg der zaak, wanneer zoals in casu, de rechter steeds door de inleidende dagvaarding gevat is ;

Overwegende nochtans, dat gelet op de geringe aard der feiten, ze slechts door een politiestraf dienen betugeld derwijze dat meer dan een vol jaar verlopen zijnde sedert het plegen der feiten, ze als verjaard voorkomen ;

Om deze redenen :

Gelet op artikel 24 der wet van 15 Juni 1935, 211 WBSV, 21.23.24 W. 17.4.1878, alle wetbepalingen aangeduid op deze techtzitting door de Voorzitter ;

Het Hof, wijzende op tegenspraak.

Ontvangt het beroep en er over beslissend, doet het bestreden vonnis te niet en opnieuw wijzende, trekt de zaak tot zich, verklaart de feiten der telastlegging bewezen in hoofde van beide beklaagden ; zegt nochtans dat gelet op de geringe aard ervan, ze slechts dienen betugeld door een politiestraf ; Stelt vast dat, meer dan een volle jaar verlopen zijnde sedert ze gepleegd werden, de publieke vordering verjaard is.

Laat de kosten van beiden aanleggen ten laste van de Staat.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE DENDERMONDE

5e Kamer. — 17 december 1956.

Voorzitter : M. Rollier.

Rechters : M.M. Maffei en Maryns.

O.M. : M. Matthys.

Advocaten : Mrs. Duerinck en Maillet.

Arbeidsongeval. — Vaststelling van het basisloon in het steenbakkersbedrijf.

Zonder een seizoenonderneming te zijn wordt het steenbakkersbedrijf, evengoed als het bouw- en het betonbedrijf, niettemin ongetwijfeld regelmatig beïnvloed door de seizoenen en de weersomstandigheden. De normale arbeidsduur mag er bepaald worden op 280 dagen per jaar.

Wanneer het slachtoffer werkzaam is in een bedrijf, dat normaal ieder jaar ten gevolge van de weersomstandigheden een gedwongen werkloosheid van gemiddeld ongeveer een maand ondergaat, vindt art. 6, lid 9 van de arbeidsongevallenvet, zoals gewijzigd bij artikel 8, 1° van de wet van 10 juli 1951, geen toepassing en het bedrag van het werkelijk verdiende loon dient niet vermeerderd te worden met de hypothetische, fictieve verdiensten voor die werkloosheidsperiode; deze wettekst heeft inderdaad een dergelijk geval niet bedoeld, daar hij, opdat een werkloosheidsperiode in aanmerking zou kunnen worden genomen voor het berekenen van

het basisloon, vereist, dat het gaat over een werkloosheid, waarvan het «toevallige» karakter bewezen wordt (chômage accidentel).

Verzekering General Accident t/ Brijs.

Gezien de stukken, waaronder het vonnis van de heer Vrederechter van het kanton Temse, d° 18-4-1956, in regelmatige uitgifte voorgebracht, waartegen de Mij « General Accident » tijdig en regelmatig in beroep is gekomen (gezegd vonnis vrij van boeking) ;

De Rechtbank ontvangt het beroep en er over beslissende :

Overwegende dat Jan Brijs op 26-7-1954 te Steendorp het slachtoffer werd van een arbeidsongeval, in dienst van de steenbakkerij « Samenwerkende Steennijveraars » waarvan huidige beroepster de verzekeraarswet is ; dat, ingaande op de eis van J. Brijs, ingeleid bij exploit van deurwaarder F. Cantillon, te Antwerpen, d.d. 22 november 1954, de eerste Rechter, na tussenvonnissen en deskundig verslag, bij eindvonnis a quo huidige beroepster heeft veroordeeld om aan J. Brijs te betalen de wettelijke vergoedingen, zoals voorzien in zake arbeidsongevallen, o.m. op grond van een basisloon van 52.511 fr. per jaar ;

Overwegende dat de huidige betwisting tussen partijen alléén betrekking heeft op de bepaling van dit basisloon ; dat, in strijd met de zienswijze van J. Brijs en van de eerste Rechter, bij toepassing van art. 6 al. 3 der arbeidsongevalwetgeving, beroepster dit basisloon wil zien herleiden op 46.526 fr., aanvoerende dat een steenbakkerij geen voortdurend bedrijf is in de zin van zelfde wetgeving ; dat volgens de boekhouding der « Samenwerkende Steennijveraars » de andere werklieden van dezelfde categorie als J. Brijs slechts gedurende 272 dagen, zijnde van 27-7-1953 tot 26-7-1954, hebben gewerkt gedurende het jaar dat het arbeidsongeval voorafging ; dat J. Brijs tijdens deze periode slechts 155 dagen heeft gewerkt zodat slechts over 272 — 155 = 117 dagen een fiktief loon dient bijgerekend ten einde het basisloon vast te stellen ;

Overwegende dat geïntimeerde daarentegen de toepassing vervolgt van art. 6 al. 9 dezer zelfde wetgeving zijnde thans art. 8 1° der Wet van 10-7-1951 en op deze grond aan zijn werkelijk loon over 155 dagen een fiktief loon wil zien toevoegen over al de andere werkdagen, zijnde over 307 — 155 = 152 werkdagen ;

Overwegende dat, volgens beroepster, de activiteit van de « Samenwerkende Steennijveraars » zich uitsluitend beperkt tot de uitbating van een steenbakkerij, zonder nevenbedrijf ; dat het werk er beëindigd wordt vanaf de aanvang van de winter ; dat zelfs indien zekere werkzaamheden in overdekte of afgesloten ruimte doorgevoerd worden door enkele arbeiders, ze onmogelijk worden zodra de temperatuur een zeker minimum bereikt en voorzichtigheidshalve, uit vrees voor aanzienlijk materieel verlies aan grondstof, tijdig moeten beëindigd worden ; dat zulks ieder jaar onvermijdelijk, een zekere winterwerkloosheid veroorzaakt die uitsluitend aan de weersomstandigheden te wijten is ; dat dergelijke onderbreking van het werk een normaal voorzienbaar karakter vertoont en dat in het steenbakkersbedrijf, zoals trouwens in de verwante bedrijven, hiermede rekening gehouden wordt bij de berekening van de lonen ;

Overwegende dat J. Brijs, op wie de bewijslast rust, het tegenovergestelde niet bewijst noch aanbiedt te bewijzen, doch zich beperkt tot loutere beweringen waar hij gewag maakt van « moderne werkmethode » die het werk ook tijdens het winterseizoen mogelijk

zouden maken en de arbeid onttrokken hebben aan de invloed van de weersomstandigheden, hierbij steunende op het vonnis van de heer Vrederechter te Boom, d.d. 20-7-1955 (R. Weekbl. 1955-56, kol. 1206); dat hij echter niet bewijst en trouwens niet eens beweert dat deze moderne werkmethode die niet verder omschreven of bepaald worden, bij zijn werkgeefster toegepast worden;

Overwegende dat, zonder een seizoenonderneming te zijn, het steenbakkersbedrijf evengoed als het bouw- en betonbedrijf, niettemin ongetwijfeld door de seizoenen en de weersomstandigheden regelmatig wordt beïnvloed; dat de normale arbeidsduur er mag bepaald worden op 280 dagen per jaar (Burg. Rb. Turnhout 1-2-1934, R. Weekbl. 1934-35, 43; de Biseau de Hauteville, « Les Accidents du Travail », n° 138, bl. 176);

Overwegende dat, wanneer — zoals in casu — het slachtoffer werkzaam is in een bedrijf dat normaal ieder jaar tengevolge de weersomstandigheden een gedwongen werkloosheid van gemiddeld ongeveer een maand ondergaat, art. 6, al. 9 der arbeidsongevallenwetgeving, zoals gewijzigd bij art. 8 1° der wet van 10-7-1951, geen toepassing vindt en het bedrag van het werkelijk verdiende loon niet dient vermeerderd met de hypothetische, fiktieve verdiensten voor die werkloosheidsperiode; dat inderdaad deze wettekst een dergelijk geval niet heeft bedoeld vermits hij verest, opdat een werkloosheidsperiode in aanmerking zou kunnen genomen worden, voor het berekenen van het basisloon, dat het zou gaan over een werkloosheid waarvan het « toevallig » karakter bewezen wordt (chômage accidentel); dat zulks blijkt uit de voorbereidende parlementaire werkzaamheden en uit de bewoordingen van de wet zelf, die trouwens meerdere oorzaken van toevallige werkloosheid opsomt, zonder de weersomstandigheden te vermelden; (zie o.m. de studie van R. Hendrickx in J. Trib. 1951, bl. 484, kol. 2; Vred. R. Marche, 26-1-54, Bull. Ass. 1954, bl. 218; Vr. R. Nandrin, 25-1-1939, R.g.A.r. 1940, n° 3223; de Biseau de Hauteville, loc. cit. bl. 179, n° 141; Delaruyère, Namèche et Bertrand « Les Accidents du Travail », 1947, n° 339 in fine bl. 388, enz.);

Overwegende dat geïntimeerde ook niet bewijst dat de werkloosheidsperiode, te wijten aan de weersomstandigheden, een « toevallig » karakter bekomen had, tengevolge van een uitzonderlijke strenge en langdurige vorst en een gans abnormaal winterseizoen;

Overwegende dat, indien de wetgever gewild had, bij het berekenen van het basisloon, er rekening gehouden werd met alle hoegenaamde mogelijke werkdagen waarop in feite niet gewerkt werd, het hem eenvoudig volstond het bestaande artikel 6 al. 9 in die zin aan te vullen, des te meer dat bij deze wettekst juist die ondernemingen besproken worden, die bij tussenpozen aan werkloosheid onderhevig zijn (chômage intermittent);

Overwegende dat het verder wel van belang is het begrip « basisloon » waarvan sprake in de wetgeving op de arbeidsongevallen, nader te onderzoeken; dat zoals de meeste vreemde wetgevingen, de Belgische Wetgeving verplicht was, bij gebrek aan betere gegevens, het loon van het vorig jaar als basis aan te nemen voor de vergoedingen bij arbeidsongevallen, ten einde een benaderend gemiddelde te bekomen; dat echter niet zozeer het vroeger inkomen van het slachtoffer beoogd wordt, dan wel zo juist mogelijk te bepalen het loon dat het slachtoffer in de toekomst zou verdiend hebben zonder het ongeval (zie verslag der Centrale Kommis-sie van de Kamer, Pasinomie, 1930, bl. 343 en 344); dat het basisloon door de wet aangenomen dus enkel als bestaansreden heeft zo

nauwkeurig mogelijk het werkelijk verlies van het slachtoffer ingevolge het arbeidsongeval uit te maken, om dan tot een forfaitaire billijke vergoeding over te gaan (zie in die zin de nota van Simonne David, onderaan Cass. 21-10-1948, J. Tr.b. 1949, bl. 201);

Overwegende dat, zonder het ongeval, J. Brijs nog regelmatig iedere winter ongeveer een maand winterwerkloosheid moest ondergaan ingevolge onvermijdelijke ongunstige weersomstandigheden; dat de gelijkwaardige periode, waarop geïntimeerde aanspraak maakt ten einde haar fiktief bij zijn overige werkdagen te voegen, dus niet als een verlies kan beschouwd worden; dat ze derhalve uit de berekening van het basisloon dient geweerd;

Overwegende dat beroepster aldus terecht vraagt het basisloon te herleiden op 46.526 fr.; dat het beroep, hiertoe beperkt, gegrond voorkomt, en het vonnis a quo dient gewijzigd;

Om deze redenen,

De Rechtbank,

Zetelende in hoger beroep, alle verdere en tegenstrijdige besluiten verwerpende, verklaart het beroep gegrond, dienvolgens het vonnis a quo wijzigende en doende wat de eerste Rechter had behoren te doen, bepaalt het basisloon van Jan Brijs op 46.526 fr.; bekrachtigt voor het overige het bestreden vonnis in al zijn beschikkingen;

Veroordeelt beroepster, overeenkomstig de wet van 20-3-1948, enig artikel, tot de kosten dezer instantie, op taxatie.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE LEUVEN

3 april 1957.

Voorzitter : M. Meulemans.

Rechters : M.M. Boeye en Helleputte.

Advocaten : Mrs Verschelden en Albessard.

Ontegening van verhuurd handelshuis. — Vergoeding van de door de huurder geleden schade. — Uitwinningvergoeding. — Stoornis van het drijven van de handel.

De onteigenende partij zet de persoon van de ont-eigende verhuurder tegenover de huurder niet voort ; zij is met de huurder niet verbonden krachtens de bepalingen van de handelshuurovereenkomst, die deze laatste met de verhuurder gesloten heeft. De ont-eigenende partij moet derhalve aan de huurder de schade vergoeden die deze door de onteigening lijdt, niet op grond van voormelde huurovereenkomst. De schade door onteigening wordt echter beïnvloed door de rechten, die de huurder krachtens de huurovereenkomst heeft verkregen.

Om volledig te zijn moet de vergoeding alle voordelen dekken, waarvan de huurder ingevolge de onteigening wordt beroofd, daaronder begrepen die, welke aan de handelshuurovereenkomst verbonden zijn.

Het toekennen van een uitwinningvergoeding, waarvan het bestaan en het bedrag afhangen van de houding, die de verhuurder zou aangenomen hebben, maakt een blote veronderstelling, een loutere hoop voor de huurder uit, die niet met voldoende zekerheid kan worden voorzien om in aanmerking te komen bij de vaststelling van de door de onteigenende

partij aan de huurder te betalen schadevergoeding. Er bestaat daarom geen aanleiding aan de huurder een uitwinningvergoeding toe te kennen.

Voor het vaststellen van de door de huurder wegens stoornis van het drijven van de handel geleden schade moet rekening worden gehouden niet alleen met de toestand bij de onteigening, doch insgelijks met elke latere gebeurtenis, die de omvang van deze schade mocht beïnvloeden.

Belgische Staat (Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw) t/ Hendrickx L.

Overwegende dat eiser om wijziging verzoekt van de vergoeding die de heer Vrederechter van het kanton Tienen heeft vastgesteld en die aan verweerder toekomt uit hoofde van onteigening van een eigendom gelegen te Tienen Aendorenstraat n 20^e 20 bekend bij het kadaster onder Sectie C deel van nummer 219/d, groot 34 m2 volgens onteigeningsplan en 38 m2 volgens meting, in huur gehouden door verweerder ;

Overwegende dat de vordering gesteund op art. 9 en 10 der Besluitwet van 3 februari 1947, overeenkomstig de door de wet gestelde voorwaarden werd doorgevoerd en ontvankelijk is.

* * *

Overwegende dat eiser het bedrag van de door de eerste rechter vastgestelde vergoeding slechts bestrijdt wat de twee volgende punten betreft :

I. Uitwinningvergoeding.

Overwegende dat eiser, in zijn hoedanigheid van onteigenaar, de voortzetting niet is van de onteigende verhuurder ; dat hij met verweerder niet verbonden is krachtens de bepalingen van de handelsovereenkomst die deze laatste met de verhuurder gesloten had ; dat hij derhalve ter zake verweerder moet vergoeden op grond van de schade die hem door de onteigening aangebracht wordt en niet op grond van voormelde overeenkomst ; dat deze schade echter beïnvloed wordt door de rechten die verweerder krachtens zijn overeenkomst verworven heeft en dat de vergoeding, die volledig moet zijn, derhalve alle voordelen moet dekken waarvan verweerder ingevolge de onteigening wordt beroofd, hierin begrepen deze die aan zijn handelsovereenkomst verbonden zijn ;

Gewordende dat verweerder, ware hij niet onteigend geworden zijn verhuuring zou voortgezet hebben tijdens de normale duur van zijn contract en dat hij ingevolge het vroegtijdig verbreken van dit contract dient vergoed zoals op punt II zal worden gezegd ;

Overwegende dat bij het einde van de verhuuring, d.i. op 21 augustus 1958, de voortzetting van het contract door de verhuurder aan verweerder slechts zou kunnen geweigerd geweest zijn mits vervulling van een der bij de wet van 30 april 1951 gestelde voorwaarden, d.i., in sommige gevallen, zonder uitwinningvergoeding (nl. persoonlijke betrekking van de verhuurder, die in het verhuurde dezelfde handel als zijn huurder niet zou uitbaten) en in andere gevallen mits betaling van een uitwinningvergoeding gelijk aan één tot drie jaar huishuur (artikelen 16 en 25) ;

Overwegende dat het derhalve geenszins bewezen wordt dat verweerder op het einde van de huurperiode van 9 jaar, ware het goed het voorwerp niet geweest van een onteigeningsmaatregel, aanspraak zou kunnen gemaakt hebben op een uitwinningvergoeding ; dat het toekennen van een dergelijke vergoeding, waarvan

het bestaan en het bedrag van de houding afhangt die de verhuurder zou aangenomen hebben, derhalve een loutere veronderstelling, een loutere hoop voor de huurder, uitmaakt die niet met een voldoende zekerheid kan voorzien worden om in rekening te worden gebracht bij het vaststellen van de door eiser te betalen schade ;

dat er derhalve geen aanleiding bestaat aan verweerder een uitwinningvergoeding toe te kennen.

II. Vergoeding wegens stoornis in de uitbating.

Overwegende dat het verschuldigd zijn van deze vergoeding principieel niet wordt betwist ; dat eiser echter staande houdt dat zij door de eerste rechter ten onrechte vastgesteld werd op een som gelijk aan de winst die verweerder had kunnen boeken gedurende de overblijvende huurtermijn ;

Overwegende immers dat voor het vaststellen van deze schade dient rekening gehouden niet alleen met de toestand, zoals hij bij de onteigening voorkomt, doch insgelijks met alle latere gebeurtenis die de omvang van deze schade mocht beïnvloeden ;

Overwegende ter zake, dat het ten genoegen van recht niet blijkt dat de schade die voor verweerder uit de stoornis in de uitbating van zijn handelszaak spruit, gelijk is aan het bedrag van de winst die hij gedurende 20 maanden in het gehuurde zou verwezenlijkt hebben ;

dat het immers niet wordt betwist dat verweerder zich in de onmiddellijke nabijheid — d.i. in de Pastorijstraat — heeft kunnen vestigen en dat hij aldaar dezelfde handel uitbaat als in het huis dat onteigend werd ; dat er derhalve dient aangenomen dat hij in de Pastorijstraat minstens een gedeelte van de klandisie behouden heeft die hij in de Aendorenstraat aangeworven had ;

dat het weliswaar zeer moeilijk is uit te maken in welke mate deze vermindering van klandisie zich voordoet en van nu af het bedrag der schade die hij aldus ondergaat te cijferen ;

Dat er echter kan aangenomen worden dat dit verlies de helft van zijn vroegere winsten niet te boven gaat en dat de vergoeding die aan verweerder deswege toekomt derhalve billijk op 86.055 fr. : 2 of 43.027,50 fr. mag geschat worden.

* * *

Overwegende dat er tussen partijen geen betwistingen bestaan nopens de andere vergoedingen die door de eerste rechter op 11.000 en 13.000 fr. vastgesteld werden ; dat deze trouwens billijk voorkomen en dienen bevestigd.

Om deze redenen,

De Rechtbank,

Alle verdere besluiten van de hand wijzende,

Stelt de vergoeding vast die aan verweerder wegens onteigening van het door hem verhuurd goed toekomt op 142.427,50 fr.

Veroordeelt voor zoveel als nodig verweerder aan eiser terug te betalen het bedrag van de vergoeding die hem door tussenkomst van de Deposito- en Consignatiekas mocht betaald geweest zijn en d'e voormelde som van 69.227,80 fr. mocht overschrijden ;

Veroordeelt hem insgelijks de interesten op dit bedrag terug te betalen die hem door voormelde kas mochten uitgekeerd geweest zijn en de wettelijke interesten ;

Verwijst eiser in de gerechtskosten.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE KORTRIJK

Kortgeding. — 14 maart 1957.

Voorzitter: M. De Necker.

Advocaten: Mrs De Tremmery en Tahon.

Burgerlijke rechtsvordering. — Uitvoerbaarheid van een verstekvonnis niettegenstaande verzet.

Wanneer dringende noodzakelijkheid bestaat in de in art. 135 Rv. genoemde gevallen, mag de rechter een verstekvonnis uitvoerbaar verklaren vóór het verloop van 14 dagen na betekening aan de tegenpartij in persoon of aan haar woonplaats (art. 155 Rv.)

Ook in geval van gevaar bij verwijl kan de rechter de uitvoering niettegenstaande verzet toestaan (art. 155, lid 2 Rv.).

De aanwezigheid van de voorwaarde van hoogdringendheid moet blijken uit het vonnis maar moet niet noodzakelijk in het beschikkend gedeelte worden vastgesteld.

Ook de woorden « hoger beroep of verzet » moeten niet noodzakelijk voorkomen in het beschikkend gedeelte, daar de rechter niet verplicht is sacramentele termen te gebruiken, zodat deze bewoordingen mogen worden vervangen door een andere uitdrukking, die én verzet én hoger beroep omvat.

Het woord « verhaal » (recours) omvat al de rechtsmiddelen, die men tegen een beslissing kan doen gelden en dus ook het verzet.

Vileyn t/ Van de Putte

Overwegende dat de vordering strekt tot het horen zeggen voor recht dat het aan verweerster niet toegelaten was het vonnis bij verstek, verleend tussen partijen door de rechtbank van eerste aanleg te Kortrijk op 27 december 1956 en betekend op 9 februari 1957, ten uitvoer te leggen binnen de vijftien dagen na de betekening, zijnde tot en met 25 februari 1957;

Dientengevolge tot het horen zeggen dat de uitvoering van dit vonnis zal geschorst blijven tot na dat dit vonnis in kracht van gewijsde zal getreden zijn;

Overwegende dat partijen uit den echt gescheiden zijn;

Overwegende dat door het vonnis, de echtscheiding toelatend, de bewaking over het gemeenschappelijk kind aan eiser werd toevertrouwd.

Overwegende dat bij vonnis van de rechtbank van eerste aanleg te Kortrijk, verleend bij verstek dd. 27 december 1956, deze beschikking gewijzigd werd en het gemeenschappelijk kind aan verweerster werd toevertrouwd;

Overwegende dat dit vonnis uitvoerbaar verklaard werd bij voorraad, niettegenstaande alle verhaal en zonder borg, behalve wat de kosten betreft;

Dat, na betekening van het vonnis op 9 februari 1957, gepoogd werd door verweerster dit vonnis uit te voeren;

Overwegende dat eiser beweert dat zulke poging, gedaan in strijd met de wettelijke beschikkingen en onder meer met artikel 155 Wb. Burg. Rplg., een feitelijkheid daargestelt;

Overwegende dat wat betreft de uitvoering van de vonnissen bij verstek, wegens niet verschijnen bij gebrek aan aanstelling van avoué, deze niet mag geschieden vóór het verloop van veertien dagen na de betekening aan de persoon of aan de woonplaats (artikel 155 Wb. Burg. Rplg.);

Overwegende dat, wanneer dringende noodzakelijk-

heid aanwezig is in de gevallen voorzien door artikel 135 Wb. Burg. Rplg., de rechter de tenuitvoerbaarheid van het vonnis vóór de afloop van deze termijn mag bevelen;

Dat hij ook, in geval van gevaar bij het verwijl, de uitvoering, niettegenstaande verzet, kan toestaan;

Overwegende dat de aanwezigheid van de voorwaarde van hoogdringendheid moet blijken uit het vonnis, maar niet noodzakelijk in het beschikkend gedeelte moet vastgesteld worden;

Overwegende dat ook de bewoordingen « beroep of verzet » niet noodzakelijk in het beschikkend gedeelte moeten voorkomen, daar de rechter niet gehouden is sacramentele termen te gebruiken en dus deze bewoordingen mogen vervangen worden door een andere uitdrukking, welke én verzet én beroep zou inhouden.

Overwegende dat de aanwezigheid van onverwijldde spoed en gevaar bij het verwijl uit de motieven van het vonnis voldoende blijkt;

Overwegende inderdaad dat het vonnis laat uitschijnen dat het kind aan een vreemde vrouw of een tweede vrouw zal toevertrouwd worden, hetgeen hem nadelig ware en daarom het kind Christella, vanaf de dag van de uitspraak van het vonnis (van heden af, luidt het vonnis) aan de moeder zal worden toevertrouwd;

Overwegende dat het woord « verhaal » (recours) al de rechtsmiddelen omvat die men tegen een beslissing kan doen gelden (Van Lennep: Burg. rechtspl., T.V., bl. 5; Capitant: Vocabulaire jur., V° Recours; Braas: Proc. Civ., T.II, bl. 603; Garsonnet et Cesar Bru: Proc. Civ., T.VI, bl. 3; Foignet: Procéd. Civ., bl. 296; Pigeau: Procéd. Civ., T.I, bl. 538);

Overwegende dat al deze middelen een gemeenschappelijk karakter en doel hebben, dit is de aangevochten beslissing te doen vallen, door hervorming, vernietiging of intrekking;

Dat het verzet als middel van verhaal dus voorkomt en begrepen is in de bewoording « verhaal » (Braas: Procéd. Civ., T. II, bl. 607; Garsonnet et César Bru: Procéd. Civ., T.VI, bl. 505; Foignet: Procéd. Civ., bl. 201);

Overwegende dat dus, wanneer het vonnis uitvoerbaar wordt verklaard « niettegenstaande alle verhaal », deze termen alle wettelijke tegenkanting inhouden en daardoor ook het verzet wordt bedoeld;

Overwegende dat enerzijds het verstekvonnis van 27 december 1956, ontwijfelbaar uitvoerbaar verklaard geweest is niettegenstaande het verzet en anderzijds de aanwezigheid van hoogdringendheid en gevaar in geval van verder uitstel der uitvoering, uit het vonnis blijkt, zodat de voorwaarden gesteld door artikel 155 Wb. Burg. Rplg. al. 2 vervuld waren;

Overwegende dat verweerster dus te recht het vonnis heeft willen laten uitvoeren;

Dat het eiser is, die zich moedwillig aan de uitvoering heeft willen onttrekken, door het kind te verschuilen, het te laten overbrengen van de ene schuilplaats naar de andere, zowel bij dage als bij nachte;

Om deze redenen,

Wij, Jules de Necker, Voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg over het arrondissement Kortrijk, zetelend in kortgeding, bijgestaan door Roger Tomme, Belg, meer dan 21 jaar oud, genomen als Griffier bij wettig belet van de HH. Hoofdgriffier en Griffiers en d.e. in Onze handen, de vereiste eed heeft afgelegd;

Verwerpen de vordering als ongegrond;

Verwijzen eiser in de kosten.

NOOT: Het gebruik hier te lande van het woord

«verhaal» voor het Franse woord «recours» is in de uitdrukking «verklaart het vonnis uitvoerbaar bij voorraad niettegenstaande alle verhaal» onjuist.

«Verhaal in rechte» betekent «recours» in de zin van gerechtelijke of buitengerechtelijke executie van vorderingen op vermogensbestanddelen aan de schuldenaar toebehorend of anderszins voor de schuld verbonden (aldus Focxema Andreae in zijn *Rechtsgeleerd Handwoordenboek*).

Men kan b.v. zeggen: «ik zal mijn verhaal op hem nemen».

Als men een algemene uitdrukking wil gebruiken, die zowel verzet als hoger beroep omvat, kan men zeggen: «verklaart dit vonnis uitvoerbaar bij voorraad niettegenstaande de aanwending van enig rechtsmiddel» of «niettegenstaande elke voorziening».

In Nederlandse vonnissen is de gebruikelijke formule: «verklaart dit vonnis uitvoerbaar bij voorraad niettegenstaande verzet of hoger beroep».

Verg. verder hierover het reeds in 1938 gepubliceerd artikel van Prof. P. Bellefroid in het R.W. 1937/1938, 715.

CORRECTIONELE RECHTBANK TE ANTWERPEN

9e Kamer. — 27 februari 1957.

Voorzitter: M. Van Camp.

Rechters: M.M. De Kepper en Mw. Deloof.

Openbaar Ministerie: M. Van Eeckhout.

Advocaten: Mrs Den Haerynck en D'Hondt.

Strafvordering. — Gevolgen van door het O. M. voorgestelde transactie. — Verbeurdverklaring van voorwerpen, die niet aan de dader toebehoren.

Een door het O. M. voorgestelde transactie heeft niet het verval van de strafvordering ten gevolge, wanneer, zoals in casu, niet alle voorwaarden van artikel 180 Sv. aanwezig zijn.

De verbeurdverklaring ingevolge artikel 4 K. B. n° 121 van 26 februari 1935 en artikel 9 van de wet van 20 mei 1846 berust op een speciale wetgeving en is niet beperkt tot de voorwerpen, die aan de dader van het misdrijf toebehoren.

O. M. en Beroepsvereniging der Meesterlichtbewerkerkring Antwerpen t/ Beek.

Geldigheid der minnelijke schikking:

Overwegende dat geen betwisting bestaat nopens het feit dat de voorgestelde transactie niet tot gevolg had de publieke vordering te doen vervallen, vermits de voorwaarden van artikel 180 Sv. niet alleen aanwezig waren, zoals de Raadkamer bij bevel van 12 november 1956 terecht heeft aangenomen (Praktische Rechtsverzameling, V, b°, Minnelijke schikking, n° 136 en volgende).

Begroting der schade:

Overwegende evenwel dat betichte thans in besluiten aanvoert dat de B.P. haar schade niet bewijst;

Overwegende dat niet kan ontkend worden dat de bedoeling van beklagde erin bestond een zo groot mogelijk zakencijfer te verwezenlijken, hetgeen volgens de essentie van de handel slechts mogelijk is ten nadele van de ene of andere handelaar van gelijksoortige produkten. Dat er dus in essentie steeds schade bestaat;

Overwegende dat het criterium van de oorzaak dezer schade zal bestaan in de beoordeling der middelen die de handelaar heeft aangewend om het cliënteel tot zich te trekken, t.t.z. de al of niet valse aankondiging;

Overwegende dat betichte tevergeefs voorhoudt dat hij de verkeerde prijsaantekening bij vergissing zou aangebracht hebben. Dat de feiten werden vastgesteld op 14 mei 1956 (stuk 8). Dat in zijn eerste verklaring betichte beweerde dat de katalogusprijs van 695 frank bestond tot maart 1955. Dat uit de verklaring van 28 mei 1956 (stuk 11) van de fabrikant der koffiemolens blijkt dat de fabricatie slechts 18 maanden tevoren was begonnen aan de katalogusprijs van 595 frank en de prijs van 695 frank nooit was aangekend geworden;

Overwegende dat de brief van dezelfde fabrikant dd. 15 mei 1956 dus vóór het verhoor van 28 mei 1956, en slechts neergelegd door betichte na de sluiting van het onderzoek, als weinig ernstig voorkomt. Dat alleszins hieruit blijkt dat de prijs van 695 frank nooit gepubliceerd werd;

Overwegende dat hieruit volgt dat van een louter onvrijwillige vergissing geen sprake kan zijn en betichte zich tijdens de tekoopstelling van het toestel gedurende ruim een jaar ter voldoening van recht kon en moest rekenschap geven van de werkelijke katalogusprijs;

Overwegende dat betichte, na de vaststelling van 14 mei 1956, in plaats van de missing zonder meer te herstellen huidig geding ten onrechte publicitair voorstelde in de dagbladen als ingegeven door de bedoeling zijn instelling te beletten te goedkoop te verkopen;

Overwegende derhalve dat de goede trouw niet kan weerhouden worden en de betichting op dit punt bevestigen is;

Overwegende voor wat de begroting der schade betreft de Rechtbank zich slechts kan beperken tot een beraamling ex aequo et bono. Dat een bedrag van 5.000 frank wegens morele en materiële schade vermenigd, billijk voorkomt;

Persoonlijke verantwoordelijkheid van betichte:

Overwegende dat betichte aanvoert geen verkoper van de huishoudelijke apparaten te zijn; docht slechts aankoper en derhalve geen strafrechterlijke verantwoordelijkheid zou te dragen hebben;

Overwegende dat er dient aan herinnerd dat de straf persoonlijk is aan de dader en betichte in zijn eerste verklaring (stuk 9) erkende de verantwoordelijke inkoper voor electro-huishoudartikelen bij de N.V. Grand Bazar te zijn;

Overwegende dat zulks bevestigd wordt door de directeur, de heer Nagels (stuk 18);

Overwegende dat betichte niet betwist eveneens in feite de verkoopprijs te bepalen vermits hij verklaart: «Ik heb onmiddellijk de kwestieuze etiket doen vervangen door een andere»;

Overwegende dat hieruit volgt dat betichte strafrechtelijk verantwoordelijk is voor de verkoopshandelen in feite door hem gesteld;

Teruggave der koffiemolens:

Overwegende dat betichte ten onrechte vraagt de teruggave te horen bevelen van de acht elektrische koffiemolens en de som van 2.000 frank of alleszins de compensatie met de uit te spreken geldboete;

Overwegende dat de Rechtbank niet te oordelen heeft over de gevolgen van een minnelijke schikking

afgesloten met een partij die niet in zake is, de N.V. Grand Bazar;

Overwegende dat alleszins de verbeurdverklaring van de acht elektrische koffiemolens in deze zaak dient te worden uitgesproken ingevolge artikel 4 K.B. n° 121 van 26 februari 1935 en artikel 9 der wet van 20 mei 1846. Dat inderdaad deze verbeurdverklaring bij speciale wetgeving wordt uitgevaardigd en niet beperkt is tot de voorwerpen toebehorende aan de dader van het misdrijf (Schuind, 3° uitg., boek I, blz. 113);

Overwegende voor wat de geldboete betreft de compensatie vanzelfsprekend niet kan bevolen worden door de N.V. Grand Bazar niet in zake is en de tenuitvoerlegging van een strafvonnis niet tot de bevoegdheid der Rechtbank behoort;

Publicatie :

Overwegende dat de B.P. de publicatie van het vonnis vraagt in drie dagbladen uit het Antwerpse;

Overwegende dat de B.P. met het bedrag van 5.000 frank een billijke vergoeding bekomt voor de toegebrachte schade. Dat het verder niet wenselijk voorkomt in zake een rechterlijke beslissing aan te wenden als element van een handelswedijver tussen de B.P. en een firma die niet in zake is;

Om deze beweegredenen :

rechtdoende op tegenspraak;
verwijst de Rechtbank de betichte tot een geldboete van 100 frank en tot de kosten van het proces;

En rechtdoende op de eis van de B.P. :

De Rechtbank :

Verklaart deze eis ontvankelijk en gedeeltelijk gegrond;

Veroordeelt betichte om te betalen aan de B.P. de som van 5.000 frank met de rechterlijke intresten en de kosten;

Wijst de B.P. af van het meergevorderde;

Verklaart het vonnis uitvoerbaar niettegenstaande alle verhaal en zonder borg;

Verklaart verbeurd de acht elektrische koffiemolens neergelegd alhier ter griffie onder n° 1869/56 der overtuigingsstukken.

CORRECTIONELE RECHTBANK TE TONGEREN

20 maart 1957.

Alleenrechtsprekend rechter : M. Frère.

O.M. : M. Noelmans.

Advocaten : Mrs De Vocht, Ruiters, Hoegars en Deckers.

Wegverkeer. — Verkeersongeval. — Gedeelte verantwoordelijkheid.

De grote en initiale fout was in casu die van de tweede verdachte, die de eerste verdachte met een grote snelheid en op relatief korte afstand zag naderen en het niettemin waagde met een 175 cc-motorrijwiel te trachten de weg over te steken en de auto van eerste verdachte voor te zijn en te blijven.

Zijn verantwoordelijkheid zou totaal geweest zijn, indien hij van een al dan niet bebouwd onroerend goed uit zou zijn komen rijden en aldus de straatweg zou zijn opgereden. Dit is niet te geval, wanneer hij eerst, staande op de stoep van zijn woning, zijn motorrijwiel in gang zette en dan de weg opreed,

daar hij toch voortdurend zichtbaar was voor de automobilist, die kwam aangereden en dit meer en en meer werd, toen hij zich, hoe onvoorzichtig ook, op de straatweg begaf.

De snelheid, waarmee de eerste verdachte reed, was in de gegeven omstandigheden te hoog, te meer daar hij vlak bij de vernauwing van de weg ging komen en dan geen uitwijkingsmogelijkheden meer had.

De snelheid belette hem ook een uitwijkingsmanoeuvre hoe licht ook, naar rechts uit te voeren en maakte zijn remmen haast nutteloos.

De respectievelijke verantwoordelijkheden voor het ontstaan van het ongeval kunnen worden geschat op 1/4 voor de eerste en 3/4 voor de tweede verdachte.

O.M. en Castermans e.a. t/ Smets e.a.

Aangezien het feit ten laste van tweede betichte gelegd gewezen is;

Overwegende dat de grote en initiale fout in het ongeval deze van tweede betichte was, die eerste betichte aan een grote snelheid en op relatief korte afstand zag naderen en niettegenstaande dit feit het waagde met een 175 cc-moto te trachten de weg over te steken en de autorijder vóór te zijn en te blijven;

Overwegende dat zo hij, uit een al dan niet bebouwd onroerend goed zou zijn komen rijden en aldus de straatweg zou zijn opgereden, zijn verantwoordelijkheid totaal zou geweest zijn (R. Van Roye, Le Code de la Circulation n° 827) dit niet het geval is wanneer hij eerst staande op de stoep voor zijn woning zijn moto in gang zette en dan de weg opreed, daar hij toch steeds zichtbaar was voor de aanrijdende automobilist en dit meer en meer werd wanneer hij zich, hoe onvoorzichtig ook, op de straatweg begaf;

Overwegende dat de door eerste betichte ontwikkelde snelheid naar omstandigheden te hoog was des te meer daar hij vlak bij de vernauwing van de weg ging komen en dan geen uitwijkingsmogelijkheden meer had;

Overwegende dat de snelheid hem ook belette een uitwijkingsmanoeuvre, hoe licht ook, naar rechts uit te voeren en zijn remmen haast nutteloos maakte;

Overwegende dat de respectievelijke verantwoordelijkheid in het ontstaan van het ongeval respectievelijk op 1/4 voor eerste, en 3/4 voor tweede kunnen geschat worden;

Overwegende dat ter zitting van 6 maart 1957 de genaamde Castermans zich burgerlijke partij stelde;

Dat zijn stelling ontvankelijk is en gedeeltelijk gegrond van nu af, rekening houdende onder meer met de door hem persoonlijk te dragen verantwoordelijkheid;

Overwegende dat de gevorderde bedragen niet betwist worden en hem deswege 1/4 van 19.891,50 fr. toekomt of 4.973 fr.;

Overwegende dat betreffende het overige van de eis slechts uitspraak kan gedaan worden na kennis genomen te hebben van de bevindingen van de deskundige tot wiens aanstelling dient overgegaan te worden en wiens opdracht nader omschreven wordt in het beschikend gedeelte van huidig vonnis; kent nochtans een provisie toe van 25 000 fr.;

Overwegende dat Nationale Unie van Socialistische Mutualiteiten zich burgerlijke partij stelde;

Dat deze stelling ontvankelijk is en gedeeltelijk gegrond;

Overwegende dat deze burgerlijke partij n'et meer recht kan hebben dan haar verzekerde Castermans en zij dus, optredend in zijn plaats, zijn verantwoordelijkheid in dit ongeval d.i. de 3/4 te dragen heeft;

Overwegende dat de sommen door deze burgerlijke partij gevorderd niet betwist worden en zij aldus recht heeft op 1/4 van 26.745 fr. of 6.686 fr.;

Overwegende dat de genaamde Smets zich burgerlijke partij stelde; dat deze stelling ontvankelijk is en gedeeltelijk gegrond;

Overwegende dat buiten de tegensprekelijk vastgestelde kosten er geen andere in rekening mogen gebracht worden en dus uiteindelijk toekomt aan deze burgerlijke partij $18.098 + 1.500 = 19.598,-$ waarvan de $3/4 = 14.699,-$ fr.;

NOOT: Bovenstaand vonn's werd, wat het principe der verantwoordelijkheid betreft, bevestigd bij arrest van het Hof van Beroep te Luik, 5e Kamer, d.d. 11 juli 1957.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE KORTRIJK

9 maart 1957.

Voorzitter: M. Van Lerberghe.

Referendaris: M. Vandekerckhove.

Advocaten: Mrs J. Beernaert en W. Melis.

Koop en verkoop. — Levering en aanvaarding. — Zichtbare en onzichtbare gebreken. — Res perit domino.

Zowel volgens Belgisch als Nederlands recht gaat de koopwaar bij de aanvaarding (waardoor alleen de zichtbare gebreken gedekt worden) over in de eigendom van de koper.

Bij het vaststellen van verborgen gebreken en bij weigering van de verkoper om de koopovereenkomst wederzijds te herroepen, dient de koper binnen de bij de wet vastgestelde korte termijn een der beide acties — redhibitoria of quanti minoris — in te stellen.

Bij het tenietgaan der waar blijft het risico voor de koper, indien hij verwaarloosd heeft een dezer vorderingen in te stellen.

N.V. Voormalige firma J. Vermeulen t/
N.V. J.J. Krantz en Zoon

Overwegende dat eiseres aan verweerster op 14 okt. 1953 113 wolweefspoelen tegen Fr 145,— het stuk verkocht (factuur van die datum groot Fr. 16.550,—) en leverde en thans betaling van deze factuur vordert;

Overwegende dat verweerster op 7 december 1953 klog over verborgen gebreken dezer spoelen;

Overwegende dat de conventionele termijn van reclamatie binnen de acht dagen, bedongen in art. 11 der algemene verkoopsvoorwaarden, slechts geldt voor de zichtbare en niet voor de verborgen gebreken, zodat verweerster tijdig reklameerde;

Overwegende echter dat verweerster, die de levering aanvaardde op 14 oktober 1953 (waardoor de zichtbare gebreken gedekt zijn en de waren in de eigendom van de koper overgaan (De Page, T. IV, n° 113 en Asser-Kamphuisen, derde deel, 2e druk, bijzondere overeenkomsten blz. 14 derde lid en 62 en volg.) en op 7 december 1953 begon te klagen over de verborgen gebreken, in elk geval, gezien de herhaalde weigering van eiseres om de overeenkomst wederzijds te herroepen, genoodzaakt was een der beide acties redhibitoria of quanti minoris in te stellen binnen de korte termijn gesteld bij de wet (art. 1644 en 1648 B.W. en art. 1543 en 1547 Nederlands B.W.); dat verweerster verwaar-

loosde dit te doen en uiteindelijk de koopwaar hetzij door toeval, hetzij door de schuld van de koper tenietging begin augustus 1956, in welke beide gevallen het risico voor de koper is (art. 1647, 2e lid, B.W.; art. 1546, tweede lid, Nederlands B.W. en Asser-Kamphuisen, e.l. blz. 122 derde lid);

Overwegende dat, in billijkheid, een deel van de gevorderde koopprijs niet door de koper verschuldigd is, vermits ontegensprekelijk uit de briefwisseling blijkt dat eiseres geneigd was enige tegemoetkoming ter beslechting van het geschil te doen (4 januari 1955: na betaling zullen wij U 30 nieuwe spoelen leveren);

dat de rechtbank dienvolgens een bedrag groot $145 \text{ Fr.} \times 30 = \text{Fr. } 4.350,-$ van het gevorderde aftrekt, blijft Fr. 12.200,—;

Overwegende dat eiseres door aangetekend schrijven van 10 januari 1955 inderdaad een betalingsaanmaning aan verweerster stuurde, zodat vanaf dat ogenblik de verwijlsrente à 5,5 % loopt;

Om deze redenen

De Rechtbank,
alle andere besluiten afwijzend,
veroordeelt verweerster om aan eiseres te betalen de som van twaalf duizend twee honderd frank met de verwijlsrente à 5,5 % vanaf 10 januari 1955 tot aan de daging en van dan af de rechterlijke rente op de hoofdsom;

verwijst verweerster tot al de kosten van het geding;
Verklaart het vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niet-
tegenstaande elke voorziening en zonder borgstelling.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ST-NIKLAAS

1e Kamer. — 11 december 1956.

Voorzitter: M. D'rix.

Rechters: M.M. Blauwaert en Maes.

Referendaris: M. Cloquet.

Advocaten: Mrs Verbaet, Van den Herreweghe
en Maillet.

Feitelijke vennootschap. — Ontbinding door uittreding van een vennoot. — Beding, dat de uittredende vennoot genoeg zal moeten nemen met de waarde van zijn aandeel op bas's van de laatste ba'ans. — Deze balans niet opgemaakt. — Vereffening volgens de regelen van het gemeen recht.

Ten aanzien van voor onbepaalde tijd aangegane personenvennootschappen heeft de betekening van de uittreding van een vennoot uit de vennootschap de ontbinding van de vennootschap ten gevolge (art. 1865/5° B.W.). Dergelijke ontbinding veronderstelt weliswaar, dat de uittreding van de vennoot niet te kwader trouw en niet ontijdig geschiedt.

Een vereniging in deelneming wordt alleen door eenzijdige wil van een der vennoten ontbonden, voor zover de overeenkomst van maatschap niet bepaalt, dat de uittredende vennoot zijn aandeel zal mogen of moeten afstaan. De voortzetting van de vennootschap hangt in zodanig geval af van bedoelde afstand.

Beding, dat de uittredende vennoot zich zal moeten tevreden stellen met zijn aandeel in geld in de goederen van de vennootschap op basis van de laatste balans.

De woorden « laatste balans » moeten worden op-

gevat als bedoelend de balans van het laatste jaar vóór het uittreden van de vennoot. Indien die balans niet is opgemaakt, kan niet worden gevorderd dat zij door deskundigen zal moeten worden opgemaakt. In dat geval moet de vereffening geschieden volgens de regelen van het gemeen recht.

Colman t/ Colman en cs.

Overwegende dat er tussen Virginie Colman en haar broeders Frans en Edmond, een feitelijke vennootschap tot stand is gekomen op 1 augustus 1935 ;

Overwegende dat Virginie Colman bij aangetekend schrijven van 3 januari 1955, aan haar broeders haar besluit liet kennen, uit gezegde vennootschap te treden met 31 december 1954 ;

Overwegende dat zij bij vordering sub n° 4122 van de A.R., de betaling vorderde van haar aandeel — aandeel dat zij op 10 miljoen frank schatte ;

dat zij bovendien bij vordering sub n° 4235 van de A.R., de betaling vorderde : 1) van de wettelijke interesten vanaf 31 december 1954 op voormeld aandeel ; 2) van één miljoen frank ten titel van vergoeding wegens winstderving ;

dat zij bij diezelfde vordering n° 4235 nog voorbehoud maakte om schadevergoeding te eisen wegens een aanklacht bij het Parket door haar broeders gedaan — aanklacht die zij lasterlijk noemt ;

Overwegende dat Virginie Colman naderhand, bij vordering sub n° 4716 van de A.R., verklaarde van haar aanvraag tot uitbetaling van haar aandeel in geld af te zien en in de eerste plaats gezegd aandeel te vorderen volgens de gewone regelen van de deling en vereffening geldende voor de feitelijke vennootschappen ;

dat die verzaking gepaard ging met bepaalde uitzondering en voorbehouden, zoals vermeld in haar exploit van 13 april 1956 ;

Overwegende dat Frans en Edmond Colman — hunnerzijds — hun zuster Virginie hebben gedagvaard bij vordering sub n° 4516 van de A.R., tot betaling van 2.487.871 fr., som welke zij uit de kas van de feitelijke vennootschap zou voorafgenomen hebben ;

Overwegende dat voormelde vier vorderingen vernocht zijn en als dusdanig dienen samengevoegd te worden ;

Overwegende dat er nog dient aangestipt te worden :

1) dat Virginie Colman, bij exploit van 6 juni 1955, in kortgeding de aanstelling gevraagd heeft van een sekwester over de goederen van de feitelijke vennootschap, doch dat zij gezegde zaak op 20 juni 1955 naar de algemene rol liet verzenden ;

2) dat zij eveneens in kortgeding, bij exploit van 21 maart 1955, de aanstelling had gevraagd en dat zij bij bevelschrift van 14 april 1955 de aanstelling bekam van deskundigen, met opdracht «onder voorbehoud van » alle rechten van de partijen, alle nuttige vaststellingen te doen en alle nuttige inlichtingen in te winnen » die nodig zouden blijken om alle bestanddelen te beschrijven en te schatten die deel maakten van de handelszaak op 1 december 1954 » ;

Overwegende dat voornoemde deskundigen hun verslag hebben neergelegd ;

I. Wat betreft het gevolg der uittreding van Virginie Colman uit de vennootschap : ontbinding.

Overwegende dat het uittreden van Virginie Colman de ontbinding van de feitelijke vennootschap heeft te weeg gebracht ;

Overwegende dat, inderdaad, in zake personenvennootschappen waarvan de duur — zoals in onderhavig geval — onbepaald is, wanneer een vennoot aan de

voortzetting van de vennootschap verzaakt, de betekening van die uittreding de ontbinding van de vennootschap voor gevolg heeft (artikel 1855 - 5° van het B.W. ; Van Rijn, n° 348 ; De Page, V, n°s 104 en 105) ;

Overwegende dat dergelijke ontbinding weliswaar veronderstelt dat de uittreding van de vennoot niet te slechte trouw en ten on gepaste tijde zou geschieden ;

doch dat Frans en Edmond Colman niet beweren dat het uittreden van hun zuster, die karakters zou vertonen ;

Overwegende dat het ook dient aangenomen te worden dat de verenigingen in deelneming door eenzijdige wil van één der vennoten, alleen de ontbinding van de vennootschap tot gevolg heeft voor zover de overeenkomst van maatschap niet voorziet dat de uittredende vennoot zijn aandeel zal mogen of moeten afstaan (Houpin et Bosvieux, II, n° 307, blz. 359) (uitg. 1921) ;

dat de voortzetting van de vennootschap in dergelijk geval afhangt van gezegde afstand ;

nu, overwegende dat Virginie Colman niet kan gehouden worden haar aandeel af te staan tenzij tegen een overeengekomen of tegen een overeen te komen prijs ;

dat de voorwaarden tot verwezenlijken van dergelijke overeenkomst niet voorhanden zijn, zoals hierna zal blijken ;

II. Wat betreft de wijze van uitkering van de aandelen.

Overwegende dat de tussen partijen gesloten overeenkomst, wat de prijs van afstand van het aandeel der uittredende vennoten betreft, zo luidt, dat de vennoot die uit de maatschappij wil treden, zich zal dienen «tevreden te stellen met zijn part in geld op (de) zelf» de goederen, op basis van de laatste bilan ;

Overwegende dat de woorden «de laatste bilan» dienen geïnterpreteerde te worden als bedoelende de balans van het laatste jaar vóór het uittreden van de vennoot ;

Overwegende dat het niet blijkt dat er in feite een balans werd opgemaakt voor de laatste jaren vóór het uittreden van Virginie Colman ;

Overwegende dat de waarde op basis van de balans aldus niet kan vastgesteld worden ;

Overwegende dat de partij Frans en Edmond Colman niet gerechtigd zou zijn te beweren dat indien de vennoten zelf geen balans hebben opgemaakt, gezegde balans door deskundigen zou dienen opgesteld te worden ;

Overwegende dat de beoogde balans inderdaad normaal, in het gemeen inzicht van de partijen, een balans moet zijn die door de vennoten opgesteld en goedgekeurd moet geworden zijn vóór de beslissing van de vennoot die de vennootschap wil verlaten ;

dat het inderdaad juist de kennis is van gezegde balans, die hem zal toelaten zich rekenschap te geven of hij er al dan niet belang bij heeft uit de vennootschap te treden ;

Overwegende dat waar de balans die als basis moet dienen voor de uitkering van het aandeel van de uittredende vennoot, een goedgekeurde balans moet zijn, dergelijke balans niet kan vervangen worden door berekeningen gemaakt door deskundigen ;

dat dit principe zich des te sterker opdringt dat een balans noodzakelijk schattingen vervat die vatbaar zijn voor subjectieve appreciatie ;

Overwegende dat de goedkeuring van de balans ook niet kan overgelaten worden aan de meerderheid van de vennoten, ter uitsluiting van de belanghebbende uittredende vennoot ;

Overwegende dat de goedkeuring van een balans geen daad van gewoon beheer is ;

Overwegende dat de beslissingen over de daden die het gewoon beheer te buiten gaan, in de personenvennootschap niet bij loutere meerderheid van de stemmen verworven wordt zoals het in de kapitaalvennootschappen gebeurt, doch de eenparige toestemming van de vennoten vereist (De Page, V, n° 73, blz. 90, en n° 50, blz. 93) ;

Overwegende dat indien de partijen hadden willen inzien de vaststelling van aandelen aan de gebeurlijke beoordeling van deskundigen over te laten, zij het hadden dienen te zeggen, des te meer dat dergelijk beding een tweede afwijking van het gemeen recht zou uitgemaakt hebben — de eerste zijnde de voortzetting van de vennootschap niettegenstaande het uittreden van een der vennoten ;

Overwegende dat bij gebrek aan een in gemeen akkoord tussen de partijen vastgelegde en goedgekeurde balans, de overeenkomst van 1 augustus 1935 betreffende de wijze van vereffening, geen uitvoering kan krijgen ;

dat er derhalve aanleiding bestaat om gezegde vereffening te laten geschieden volgens de regelen van het gemeen recht ;

dat de ontbinding van de vennootschap hieruit onvermijdelijk moet volgen ;

Overwegende dat het bestaan van voormelde reden om tot de vereffening en deling volgens de gewone regelen over te gaan, het overbodig maakt te onderzoeken of er daartoe geen tweede reden bestaat die zou spruiten uit het feit dat Virginie Colman « gedwongen » zou geweest zijn uit de vennootschap te treden ten gevolge van slagen, bedreigingen en manoeuvres van alle aard ;

Overwegende dat het oordeelkundig voorkomt een sekwester te benoemen over de litigieuze goederen (zie noot na Hrb. Brussel, 9 januari 1948 ; Rev. Prat. des Soc. 1948, blz. 64 en volg.) ;

Om deze redenen,

de Rechtbank, makende melding dat artikelen 2 en 30 tot 42 van de wet van 15 juni 1935 nageleefd werden,

Voegt samen als verknocht de zaken sub n°s 4122, 4255, 4316 en 4716 van de algemene rol ;

Verleent akte aan Dame Virginie Colman dat zij verzaakt aan haar vordering zoals ingeleid bij exploit van 21 maart 1955 (zaak n° 4122), dit met voorbehoud van haar rechten zoals ontwikkeld in de dagvaarding van de zaak n° 4716) ;

Verklaart voormelde vier vorderingen ontvankelijk, en rechtdoende ten gronde, zegt voor recht dat de vereniging in deelneming tussen partijen op 1 augustus 1935 gevormd, ontbonden is vanaf 31 december 1954 ;

Zegt dat Dame Virginie Colman gerechtigd is op haar aandeel in voormelde onverdeelde volgens de gewone regelen van de deling en vereffening ;

Stelt aan de heer Gerard Meert, Notaris te Sint-Niklaas-W., als sekwester van de litigieuze goederen en geeft hem bovendien opdracht een akte van deling en vereffening op te maken en verder de roerende en onroerende goederen van de feitelijke vennootschap Colman Broeders en Zuster te verkopen, indien zij ondeelbaar zijn in natura, dit ter uitzondering van de voorwerpen sedert 1 januari 1955 door de heren Frans en Edmond Colman aangekocht en van de uitgaven die zij sedertdien hebben gedaan ;

Stelt aan de heer Jean Back, notaris te St-Niklaas-Waas, om de afwezige of verstekdoende partijen te

vertegenwoordigen bij de bewerkingen van deling, verkoop en vereffening ;

Zegt dat de notaris, met de deling en vereffening gelast, rekening zal houden met de som van 2.487.871,32 fr. die het voorwerp uitmaakt van de vordering sub n° 4316 en met de andere financiële rekeningen ;

Maakt voorbehoud van de gebeurlijke rechten van Dame Virginie Colman tot intresten wegens verwijl of tot vergoedingen wegens winstderving of wegens het gebruiken van de goederen door de heren Frans en Edmond Colman na 31 december 1954, of wegens hun klacht bij het Parket ;

Verzendt de zaken naar de algemene rol met het oog op hun terug inschrijving bij placet of bij dagstelling op de rol van de Eerste Kamer door de meest gerede partij, indien er zou dienen gepleit te worden nopens een incident tijdens de verrichtingen van deling en vereffening, of nopens de eindafrekeningen ;

Kosten ten laste van de onverdeelde massa.

VREDEGERECHT TE PEER

13 maart 1956.

Rechter : M. Roelands.

Advocaten : Mrs Vandeurzen en Franssens.

Huwelijk. — Mishandeling van de vrouw door haar man. — Schorsing van de verplichting tot samenwoning. — Recht van de vrouw op onderhoudsgeld.

Mishandeling van de vrouw door haar man is een reden tot tijdelijke schorsing van de verplichting tot samenwoning van de vrouw met haar man. Bovendien kan de vrouw in dat geval een uitkering voor haar levensonderhoud vorderen van haar man.

De vrouw en het kind uit het huwelijk hebben recht op levensonderhoud, zo de vrouw niet in de echtelijke woning verblijft door de schuld van de man, die haar het leven aldaar onmogelijk maakt.

Romani t/Deweirdt.

Gelet op Ons Vonnis dd. 13-9-1955, waarbij verweerster Deweirdt gemachtigd werd om het loon van verzoeker, haar echtgenoot in ontvangst te nemen ten bedrage van 3.000 fr. per maand als onderhoudsgeld ;

Gelet op het verzoekschrift dd. 3-12-1955 van verzoeker Romani, er toe strekkende Ons bovengenoemd vonnis op te heffen en verzoeker te machtigen zijn gans loon in ontvangst te nemen ;

Dat verzoeker zich daartoe steunt op het feit dat zijn echtgenote, verweerster, wettelijk wonende bij hem, in feite woont te Houthalen, Rafnusstraat, 55 ; dat hij bovendien, op 28-10-1955, bij akte van deurwaarder Smeets A. te Peer, verweerster aangemaand heeft om onmiddellijk terug te keren in de echtelijke woning, Koolmijnlaan nr 63 te Houthalen ; dat verweerster dit geweigerd heeft ; dat dienvolgens verzoeker beweert niet meer gehouden te zijn onderhoudsgeld te betalen daar verweerster weigert te voldoen aan de verplichtingen van art. 214 a B.W. ;

Overwegende dat uit de neergelegde attesten van Dokter Franssens te Houthalen blijkt dat verzoeker zijn vrouw mishandeld heeft ; dat zulks een reden is die de verplichting tot samenwoning van de vrouw met haar man tijdelijk kan opschorsen ; dat bovendien de vrouw in dat geval een levensonderhoud jegens haar

man kan vorderen (Gent, 23-6-1910, pas. 1910-11-385 en Kluyskens, Personen- en Familierecht, nr 384, uitg. 1950);

Overwegende dat algemeen aanvaard wordt dat de vrouw en het kind zoals in casu, recht hebben op onderhoudsgeld, zo de vrouw niet in de echtelijke woning verblijft door de schuld van de man, die het leven aldaar voor haar onmogelijk maakt;

Overwegende anderzijds dat er reden is het toegestane onderhoudsgeld met 1.000 fr. per maand te verminderen, daar de vrouw niet meer voor het onderhoud van de man moet zorgen;

Overwegende eindelijk dat verzoeker zelf verklaard heeft tot 8.000 fr. per maand te verdienen en hij dus het bedrag van 2.000 fr. per maand gemakkelijk kan betalen;

Om deze redenen,

Rechtdoende op tegenspraak;

Herzien ons vonnis van 13 september 1955 voor wat het bedrag betreft;

Zeggen voor recht dat verweerster gemachtigd blijft om het loon van verzoeker, haar echtgenoot, in ontvangst te nemen ten bedrage van 2.000 fr. per maand; Veroordelen verzoeker tot de kosten.

POLITIËRECHTER TE BOOM

24 mei 1957.

Rechter : M. Monballiu.
Advocaat : Mr Schoofs.

Wegenverkeer. — Openbare weg. — Begrip.

Noch de wet van 1 augustus 1899 op de politie van het vervoer, noch het Koninklijk Besluit van 8 april 1954, houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer, geven een bepaling of een omschrijving van het begrip « openbare weg ».

Uit de geschiedenis van de totstandkoming der wet van 1 augustus 1899 blijkt dat dit begrip in de ruimste zin dient te worden opgevat.

Het begrip « openbare weg », zoals het voorkomt in artikel 1 van het verkeersreglement is derhalve een feitelijk begrip. Beslissend terzake is dat de weg kennelijk toegankelijk is voor het publiek en zich aan de weggebruiker vertoont met het uitzicht en al de karakteristieken van een openbare weg.

O.M. en Van Dijk t/ Hadermann

Overwegende dat betichte vervolgd wordt om, in strijd met artikel 16 van de wegcode, op de openbare weg bestuurder zijnde, die een ander bestuurder moet laten voorgaan, aan deze laatste de doorgang niet te hebben vrijgelaten

Dat de burgerlijke partij, in aansluiting met de publieke vordering, laat gelden dat betichte uit een private in- en uitrij van de fabrieken « Gilliot & C° » kwam gereden en zij bijgevolg, als weggebruikster van de hoofdweg, ten opzichte van betichte de prioriteit bezat;

Overwegende dat betichte het ten laste gelegde feit ten stelligste betwist en aanvoert dat hij uit een weg kwam gereden, die het uitzicht en al de karakteristieken van een openbare weg vertoont, en, gezien hij ten

opzichte der burgerlijke partij van rechts kwam, de prioriteit van rechts bezat;

Dat derhalve niet hij aan de burgerlijke partij, doch wel de burgerlijke partij aan hem de doorgang moest vrijlaten, overeenkomstig artikel 15 van de wegcode;

Overwegende dat bijgevolg allereerst dient onderzocht of de weg, waaruit betichte kwam gereden, al dan niet een openbare weg is in de betekenis daaraan door artikel 1 van de wegcode gegeven;

Overwegende dat overeenkomstig artikel 1 van het Koninklijk Besluit van 8 april 1954, houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer, « dit reglement geldt voor het verkeer op de openbare weg van voetgangers, voertuigen, alsmede van trek-, last- of rijdieren en van vee »;

Overwegende dat noch hoger gemeld Koninklijk Besluit, noch de Wet van 1 augustus 1899 op de politie van het vervoer, een bepaling of een omschrijving geven van het begrip « openbare weg »;

Dat echter wel uit de geschiedenis van de totstandkoming der wet van 1 augustus 1899 blijkt dat dit begrip in de ruimste zin dient genomen, en dat derhalve onder het toepassingsgebied van het verkeersreglement vallen « alle wegen die voor het openbaar verkeer te land zijn opengesteld » (cfr. R. Erkens, De Wetgeving op het Wegenverkeer, Deel I, n° 19; R. Van Roye, Le Code de la Circulation, n° 57);

Dat in die zin artikel 3 van het vroegere verkeersreglement van 1 februari 1934 de volgende zeer ruime omschrijving gaf van het begrip openbare weg : « de wegen, straten, openbare pleinen, bruggen, paden en over het algemeen alle wegen die voor het openbaar verkeer te land opengesteld zijn »;

Overwegende dat in dezelfde geest het Hof van Verbreking in twee recente arresten besliste dat aan het verkeersreglement zijn onderworpen alle wegen — ze wezen privaateigendom of openbaar domein — indien ze opengesteld zijn voor het openbaar verkeer; (cfr. Hof van Verbreking, 8 juli 1955, Pas. 1955/1/1216 en 6 februari 1956, Journal des Tribunaux, 24 juni 1956, p. 421);

Overwegende dat het Verkeersreglement derhalve toepasselijk is op alle wegen die in feite open zijn voor het openbaar verkeer of die in feite door het publiek gebruikt worden, zonder dat het eigendomsrecht van de zate van de wegenis hieraan iets zou kunnen wijzigen;

Overwegende dat deze interpretatie van het begrip « openbare weg » de enige redelijke en doelmatige oplossing geeft ten aanzien van het wegenverkeer, daar de weggebruiker onmiddellijk moet kunnen uitmaken naar welke voorschriften van het Algemeen Verkeersreglement hij zich te gedragen heeft, gezien hij de praktische mogelijkheid n't bezit om op het ogenblik zelf te onderzoeken welke de aard van een weg is in opzicht van burgerlijk en administratief recht (cfr. Corr. Rechtb. Antwerpen, 5 april 1951, Rechtskundig Weekblad, 11 april 1954, kol. 1396);

Overwegende dat het begrip « openbare weg » in het algemeen verkeersreglement derhalve een feitelijk begrip is, en dat beslissend is het feit dat de weg kennelijk toegankelijk is voor het publiek en zich aan de weggebruiker vertoont met het uitzicht en al de karakteristieken van een openbare weg;

Overwegende dat uit de gegevens der zaak blijkt dat de weg, waaruit betichte kwam gereden, ofschoon weliswaar het wegdek privaateigendom is en gedeeltelijk toebehoort aan de Firma Gilliot & C° en gedeeltelijk aan de heer Van Koetsem, eigenaars der aanpalende fabrieken en werkhuizen, zich niettemin aan de weggebruiker der Bosstraat voordoet met het uitzicht

en al de karakteristieken van een openbare weg: een weg in kassei gelegd, die op zijn volledige breedte en zonder enig teken van afsluiting bij de Bosstraat aansluit, waarvan de boordsteen niet doorloopt doch in deze weg indraait;

Dat dit zeer duidelijk is gebleken tijdens ons bezoek ter plaats op 5 april 1957 en ook klaar en duidelijk blijkt uit het plan en vooral het bijgevoegd plan aan het P.V. n° 1638 der Rijkswachtbrigade van Hemiksem;

Overwegende dat deze weg toegankelijk is voor het publiek, het weze dan ook hoofdzakelijk personeel, cliënteel en zakenrelaties der aanpalende fabrieken en werkhuizen;

Overwegende dat in die omstandigheden de weg door betichte gevolgd een openbare weg is in de betekenis van artikel 1 van de wegcode;

En dat bijgevolg aan de aansluiting van deze weg met de Bosstraat de voorrang van rechts geldt, overeenkomstig artikel 15 van de wegcode;

Dat het feit ten laste van betichte gelegd derhalve niet bewezen is;

Om deze redenen,

Bij toepassing van artikel 159 Wetboek van Rechtspleging in strafzaken:

De Rechtbank spreekt betichte vrij zonder kosten.

ARBEIDSGERECHT VAN BEROEP TE ANTWERPEN

10 september 1956.

Voorzitter: M. Schiltz.

Advocaten: Mrs F. Lambrechts en H. Deckers.

Arbeidsgerecht. — Niet-verschijning van de eiser voor het verzoeningsbureau.

Art. 55 van de organieke wet op de werkrechtshaden van 9 juli 1926 vergt slechts de voorafgaande oproeping van partijen voor het verzoeningsbureau en gewaagt met geen woord van een verplichting van de oorspronkelijke eiser om aan de oproeping daadwerkelijk gevolg te geven.

Het arbeidsgerecht is een uitzonderingsrechtbank en de wetgeving die haar beheerst is een uitzonderingswetgeving en dienvolgens van enge uitlegging.

Een in verzoening opgeroepen verweerder heeft het recht verstek te laten gaan; het is niet in te zien, waarom bij ontstentenis van enige wettekst de eiser minder begunstigd zou zijn dan de verweerder.

D.H. t/ D. en W.

Overwegende dat appellant vooreerst opwerpt dat de oorspronkelijke eis niet ontvankelijk is dewijl het proces-verbaal van niet-verzoening waarvan afschrift in hoofde van het exploit van rechtsingang de vermelding draagt: «verslag van het verzoeningsbureau geschrapt»

Overwegende dat echter de expeditie van het vonnis a quo de vermelding draagt: «overwegend dat de poging tot verzoening ter zitting aangewend vruchteloos is gebleven» wat er schijnt op te wijzen dat oorspronkelijke aanlegger aanwezig was bij de oproeping; dat geïntimeerde tot staving harer stelling voorbrengt: ene door haar op 19-8-54 ondertekende volmacht aan haar raadsman om namens haar te

verschijnen ter verdediging harer belangen zowel in verzoening als in eerste aanleg en beroep in een geding tegen D.H...., ene oproeping van het Arbeidsgerecht de dato 9-9-54, aan gezegde raadsman toegestuurd om in verzoening te verschijnen op 16-9-54, nadat dezelfde raadsman de Griffier van het Arbeidsgerecht op 19-8-54 aangezocht had zelfde D. H. in verzoening op te roepen op verzoek van D. en W. met de vermelding «Ik houd volmacht van deze firma»;

Overwegende dat uit al deze gegevens dient afgeleid dat Mter D. wel degelijk aanwezig was ter zitting van het verzoeningsbureau;

Overwegende ten slotte, wat aangaat de ontvankelijkheid, dat artikel 55 der organieke wet enkel de voorafgaande oproeping der partijen door het verzoeningsbureau vergt en met geen woord gewaagt van de verplichting voor de oorspronkelijke eiser aan de oproeping daadwerkelijk gevolg te geven; dat het Arbeidsgerecht ene uitzonderingsrechtbank is en de wetgeving die haar beheerst een uitzonderingswetgeving is en dienvolgens van strikte interpretatie is; dat het van algemene bekendheid is dat in verzoening opgeroepen verweerder het recht heeft verstek te maken en men niet aanziet waarom, bij ontstentenis van enige wettekst, de aanlegger minder begunstigd zou zijn dan de verweerder;

Overwegende dat de eerste rechter derhalve terecht de eis ontvankelijk verklaarde;

Ten gronde:

Overwegende dat appellant door geïntimeerde tegen 15-8-54 aangeworven werd op proef; dat de proeftermijn 3 maanden zou bedragen en de wedde 4.000 fr. per maand, om bij voldoeninggeving van appellant verhoogd te worden tot 4.500 fr.;

Overwegende dat niet betwist wordt dat appellant contractbreuk pleegde nog vóór hij in dienst trad; dat hij uit dien hoofde schadevergoeding verschuldigd is; dat appellant gehouden was een maand zijn diensten te presteren en, bij gebreke zulks te doen ten titel van schadevergoeding het bedrag van het overeengekomen loon zijnde 4.000 fr. verschuldigd is (Van Goethem en Geysen, Arbeidsrecht, p. 236) hetzij 4.000 fr.

WERKRECHTERSRAAD TE ANTWERPEN

2 mei 1956.

Rechtskundig Adviseur: M. Van Meel.

Advocaten: Mrs H. Lebon en P. Pollet.

Bediendencontract. — Proefcontract met de duur van een jaar. — Teruggebracht tot drie maanden. — Definitief karakter van het door de werkgever gegeven ontslag. — De vergoeding wegens kosten van verplaatsing maakt niet deel uit van het loon.

De duur van een bediendencontract op de proef mag krachtens artikel 3 van de gecoördineerde wetten op het bediendencontract niet langer zijn dan drie maanden.

Wanneer een contract op de proef is aangegaan voor een duur van meer dan drie maanden, moet de duur van de proef tot drie maanden worden teruggebracht. Indien de bediende na het verstrijken van die termijn van drie maanden in dienst blijft, komt tussen hem en zijn werkgever een overeenkomst van onbepaalde duur tot stand, waaraan geen einde kan

worden gemaakt dan door opzegging met inachtneming van een termijn van drie maanden.

Het door de werkgever aan zijn bediende gegeven ontslag heeft een definitief karakter en daaraan kan de werkgever door een nieuwe eenzijdige beslissing niets wijzigen.

Een overeengekomen vergoeding wegens kosten van verplaatsing maakt niet deel uit van het loon, zodat daarmee niet rekening behoeft te worden gehouden bij het bepalen van de wegens onrechtmatige verbreking van de overeenkomst verschuldigde schadevergoeding.

Van Hissenhoven t/ N.V. Belgomazout.

Gezien de inleidende dagvaarding strekkende tot betaling van een bedrag van 40.000 fr. uit hoofde van loon voor de maand december 1955 en vooropzeggvergoeding met rechterlijke interesten en de kosten;

Overwegende dat aanlegger blijkens schrijven van 1 december 1954 uitgaande van verweerster door deze laatste als bediende in dienst werd genomen aan een maandwedde van 7.500 fr. en een vergoeding voor verplaatsingskosten van 2.500 fr.;

Dat ingevolge de bewoordingen van voormeld schrijven aanlegger aangenomen werd voor een vaste proeftijd van een jaar, eindigend op 30 november 1955;

Overwegende dat verweerster op 30 november 1955 zonder vooropzeg een einde stelde aan het dienstcontract dat haar met aanlegger verbond;

Overwegende dat aanlegger aanvoert, dat een contract op proef voor een duur van een jaar strijdig is met artikel 3 van de samengeordende wetten op het bediendencontract en hetzelfde contract derhalve als een contract voor onbepaalde duur moet aangezien worden, aan hetwelk verweerster slechts een regelmatig einde kon stellen mits een vooropzeg van drie maanden;

Dat wijl hij geen vooropzeg van 3 maanden ontving, aanlegger een schadevergoeding vordert gelijk aan 4 maanden wedde en vergoeding of 4 x 10.000 hetzij 40.000 fr.;

Overwegende dat verweerster beweert dat partijen, hoewel er in het schrijven van 1 december 1954 geen sprake is van een contract op proef, in werkelijkheid de bedoeling hadden een contract voor bepaalde duur af te sluiten;

Dat verweerster deze bewering wil staven met er op te wijzen dat aanlegger als bureelhoofd der administratieve zaken zeker op de hoogte was van de sociale wetgeving en derhalve beter dan wie ook wist dat het geen proefcontract kon gelden, wijl dit slechts 1 tot 3 maanden duren mocht, maar een contract voor bepaalde duur van een jaar;

Overwegende dat dusdanig vermoeden, dat allesbehalve overtuigend is, niet als bewijs zou kunnen gelden tegen de inhoud van de brief van 1 december 1954, wijl ingevolge artikel 1341 B.W. er tegen de inhoud van geschriften niet met vermoedens mag bewezen worden;

Dat derhalve moet aangenomen worden dat partijen een proefcontract hebben willen afsluiten;

Overwegende dat de duur van een contract op proef, krachtens artikel 3 der samengeordende wetten op het bediendencontract, de drie maanden niet mag overtreffen;

Dat wanneer een contract op proef aangegaan werd voor een duur van meer dan drie maanden de duur van de proef tot 3 maanden wordt teruggebracht

(W.R. Beroep Brussel, 29-11-19, J.L.O. 1930, Bld. 199; W.R. Beroep Antwerpen, 3-3-41, J.L.O. 1942, B.4.);

Dat wanneer de bediende na het verstrijken van die termijn van drie maanden in dienst blijft er tussen hem en zijn werkgever een contract voor onbepaalde duur tot stand komt (W.R. Charleroi, 14-7-38, J.L.O. 1939, Bl. 142; W.R. Antwerpen, 3-5-35, R.W. 1934-35, kol. 1237);

Overwegende dat op 30 november er dan ook tussen partijen een dienstcontract voor onbepaalde duur bestond, aan hetwelk geen einde kon worden gesteld tenzij mits een vooropzeg van 3 maanden;

Dat bij gemis aan enige vooropzeg een bediende met minder dan 5 jaar dienst, recht heeft op een schadevergoeding gelijk aan drie maanden loon;

Overwegende dat verweerster beweert dat aanlegger zelf contractbreuk pleegde, doordat hij weigerde zich ter harer beschikking te stellen, nadat zij hem had laten weten bij schrijven van 12 december 1955 dat zij bereid was hem nog drie of vier maanden in dienst te houden.

Dat het ontslag door de werkgever aan zijn bediende gegeven een definitief karakter heeft en een nieuwe eenzijdige beslissing van de werkgever dit karakter niet kan wijzigen. (W.R. Antwerpen 18-11-46, J.L.O. 1947, Bl. 154; Rechtb. van Koophandel Brussel, 28-11-45, J.L.O. 1946, bl. 5);

Dat het aanbod van verweerster om aanlegger terug in dienst te nemen dan ook niet meer in aanmerking kon genomen worden, wijl het dienstcontract op het ogenblik van het aanbod reeds verbroken was en het recht van aanlegger op schadevergoedings reeds was ontstaan (Rechtb. van Koophandel 18-3-26, Jur. Liège, bl. 151);

Overwegende dat de weigering van aanlegger om zich ter beschikking te houden van verweerster dan ook geen contractbreuk daarstelt;

Dat aanlegger wegens de verbreking van het contract door verweerster dan ook recht heeft op een schadevergoeding gelijk aan drie maanden loon;

Overwegende dat aanlegger een maand loon genoot van 7500 fr. en bovendien een vergoeding voor verplaatsingskosten;

Dat een vergoeding voor verplaatsingskosten geen deel uitmaakt van zijn wedde en er derhalve geen rekening dient gehouden te worden bij het bepalen van de schadevergoeding verschuldigd wegens onrechtmatige contractbreuk. (W.R. Gent 14-10-42, J.L.O. 1943, Bl. 62; W.R. Beroep Luik 9-7-41, J.L.O. 1942, bl. 23);

Dat aanlegger derhalve recht heeft op een schadevergoeding van 3 x 7500 of 22.500 fr.;

Om deze redenen,

Het Arbeidsgerecht van Antwerpen veroordeelt verweerster om aan aanlegger te betalen de som van 22.500 fr.; wijst aanlegger af van het overige van zijn eis.

Vlaamse Juristen,

Abonneert U op het

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

NEDERLANDSE RECHTSPRAAK

HOGE RAAD DER NEDERLANDEN

28 juni 1957.

President : M. Dr. J. Donner.

Raden : M.M. P. H. Smits, T. Y. Boltjes,

J. H. H. Hülman en C. W. Dubbink.

Advocaten : Mrs D. J. Veegens en C. Croon.

Artikel 3 octrooiwet.

Vordering tot nietigverklaring van octrooi voor werkwijze tot het aambrennen van permanent wave in het kappersbedrijf. Uitkomst op het gebied van de nijverheid in de zin van artikel 3 octrooiwet?

Ten aanzien van de vraag, wat «nijverheid» in artikel 3 betekent, geeft het spraakgebruik geen uitsluit, omdat het woord nijverheid gangbaar is zowel in de enge zin van industrie of fabrieks-nijverheid als in een ruimere betekenins, welke mede de ambachts- en huisnijverheid, waaronder het kappersbedrijf, zich toeleggende op kunstmatige haarbehandeling, als de onderhavige, omvat.

Blijkens de Memorie van Toelichting op het ontwerp octrooiwet is de strekking van artikel 3 gericht op uitsluiting van zeer duidelijk buiten het gebied der nijverheid liggende vindingen en moet de uitdrukking nijverheid in dit artikel in ruime zin worden verstaan.

Geen reden om van octrooiëring uit te sluiten de werkwijze, strekkende tot het teweegbrengen van vormveranderingen in het menselijk haar, ook al bevindt zich dit op de schedel van levende personen, nu het in beginsel geen verschil maakt, of de behandeling wordt toegepast op haar dat nog met het lichaam is verbonden, dan wel op haar dat daarvan is afgescheiden.

Het standpunt van het Hof, dat als zelfstandig criterium voor de vraag, of een werkwijze ligt op het gebied van de nijverheid, zou dienen te worden onderzocht, of die werkwijze aan de behandelde grondstof een hogere waarde geeft, vindt in de wet geen steun.

Anders : Rechtbank en Hof en, behalve het laatste punt, de advocaat-generaal Langemeijer.

Sales Affiliates Incorporated t/ Van Kampen.

De Hoge Raad, enz.

Overwegende dat Sales Affiliates tegen deze uitspraak van het Gerechtshof opkomt met het volgende middel van cassatie :

«Schending of verkeerde toepassing van de artikelen 1, 2, 3 en 51 der octrooiwet, Staatsblad 1910, n° 313, en 48 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering,

doordat het Hof op de in het bestreden arrest vermelde gronden, die geacht moeten worden hier te zijn inge'ast, de door de Rechtbank uitgesproken gedeeltelijke nietigverklaring van het aan Sales Affiliates verleende Nederlandse octrooi n° 65.044 voor een «werkwijze voor het verlenen van blijvende vormveranderingen aan menselijk haar of andere keratine houdende vezelstoffen» heeft bekrachtigd,

ten onrechte;

a) omdat het bewerkstelligen van blijvende vormveranderingen aan menselijk haar, ook indien dit zich nog bevindt op de schedel van levende personen, strekt

tot het verkrijgen van enige uitkomst, te weten tot het brengen van enige verandering in de stoffelijke werkd, en het toepassen van een daartoe strekkende werkwijze ligt op het gebied van de stoffelijke voortbrenging met uitzondering van de — met zekere thans niet ter zake dienende beperkingen op te vatten — agrarische productie, ook al wordt daarbij niet een nieuwe stof gevormd, maar alleen de gedaante van een bestaande stof veranderd, en in ieder geval op het gebied van de nijverheid in de zin van de octrooiwet, althans indien zodanige werkwijze wordt toegepast in kappersbedrijven met gebruikmaking van technische apparaten en chemische hulpmiddelen, gelijk in deze het geval is, althans door Sales Affiliates is gesteld en door het Hof niet is onderzocht,

en b) omdat evenmin steekhoudend zijn de gronden, waarop het Hof naar aanleiding van de tweede appelbrief heeft ontkend dat de geoctrooieerde werkwijze van Sales Affiliates ligt op het gebied van de stoffelijke voortbrenging, omdat — er van uitgaande dat bij toepassing van de werkwijze de grondstof keratine die zich in het menselijk hoofdhaar bevindt wordt veranderd, namelijk kunstmatig in andere vorm wordt gebracht — daarin ligt opgesloten, dat die werkwijze een praktisch resultaat oplevert, hetgeen octrooiverlening wettigt, en in ieder geval het Hof niet de eis had mogen stellen, dat die grondstof door die werkwijze naar objectieve maatstaf een hogere economische waarde voor de gemeenschap verkrijgt, doch voldoende had moeten achten, dat naar de ervaring leert vele vrouwen (in Hof's woorden) een «kunstmatige krul» in hun «oorspronkelijk sluk haar» wensen te zien aangebracht en daarvoor een geldelijk offer over hebben»;

Naar aanleiding van het middel :

Overwegende dat in dit proces aan de orde is de vraag of de werkwijze — de zogenaamde «permanent wave»-behandeling — uitgeoefend in het (dames)kappersbedrijf en strekkende tot verkrijging van de uitkomst, bestaande in het teweegbrengen van een min of meer blijvende vormverandering van haar op de schedel van levende personen, oplevert een werkwijze strekkende tot verkrijging van enige uitkomst op het gebied van de nijverheid in de zin van artikel 3 der octrooiwet;

dat de octrooiwet, de vatbaarheid ener uitvinding voor octrooi beperkende door de eis dat de uitvinding strekke tot verkrijging van enige uitkomst op het gebied van de nijverheid, dit gebied niet nader omschrijft, zodat de rechter langs de weg van uitlegging van de term nijverheid de betekenis van dit begrip in de zin dezer wet dient vast te stellen;

dat het Hof, onder verwijzing naar de memorie van toelichting op genoemd artikel vooropstellende dat het gebied van de nijverheid is het gebied van de stoffelijke voortbrenging, de aan de orde zijnde vraag ontkennend heeft beantwoord met behulp van een tweedelige motivering, te weten vooreerst dat naar 's Hof's oordeel zeker naar het spraakgebruik behandelingen in het kappersbedrijf niet op het gebied van de stoffelijke productie liggen, en voorts dat volgens het Hof niet kan worden gezegd dat de grondstof keratine in het menselijke hoofdhaar door de behandeling een hogere economische waarde voor de gemeenschap verkrijgt;

dat het middel in zijn twee onderdelen deze beide motiveringen aantast en het in zijn eerste onderdeel bovendien stelt, dat de aangevallen werkwijze in ieder geval ligt op het gebied van de nijverheid in de zin der octrooiwet;

dienaangaande :

dat te dezen het spraakgebruik geen uitsluit geeft, wijl het woord nijverheid gangbaar is zowel in de enge zin van industrie of fabrieks-nijverheid, als in ruimere

betekenis, omvattende mede de ambachts- en huisnijverheid, waaronder het kappersbedrijf, zich toeleggende op kunstmatige haarbehandelingen als de onderhavige, kan worden begrepen;

dat de uitlegging in de memorie van toelichting aan gaande de grenzen van het begrip industriële eigendom, waarbinnen het octrooierecht heeft te blijven, duidelijk maakt dat aan de wetgever bij de toepassing van artikel 3 een ruime uitlegging van het begrip nijverheid voor ogen heeft gestaan;

dat weliswaar de omstandigheid, dat die memorie terzelfde plaatse de uitdrukkingen nijverheid en stoffelijke voortbrenging door elkander gebruikt, voet zoude kunnen geven aan de opvatting — een opvatting waarvan het Hof in zijn arrest blijkbaar is uitgegaan — dat aan het gebied van de nijverheid in artikel 3 zodanige beperking moet worden aangelegd, dat daarbuiten vallen die uitvindingen wier toepassing niet dienstig is aan de voortbrenging van goederen in strikte zin, doch uit hetgeen in diezelfde memorie wordt medegedeeld omtrent de beweegredenen, die tot opnemning van het artikel hebben geleid, blijkt, dat zodanig verstrekkend oogmerk bij de regering geenszins heeft voorgezeten;

dat immers de regering de door het artikel aangebrachte beperking bepaaldelijk aldus heeft gemotiveerd en verdedigd, dat daardoor van zelf van octrooibescherming zouden zijn uitgesloten vindingen als redeneringen van abstracte wetenschappen, plannen en combinaties voor financiële en creditoperaties, stelsels van opvoeding, hygiënische leefwijzen en heilkundige operaties;

dat zulks doet blijken dat de strekking van artikel 3 is gericht op uitsluiting van zeer duidelijk buiten het gebied der nijverheid liggende vindingen en dit er toe leidt aan te nemen dat de uitdrukking nijverheid in dat artikel — evenals de in de memorie van toelichting ter vervanging gebezigde uitdrukking stoffelijke voortbrenging — in ruime zin dient te worden verstaan en toegepast;

dat — anders dan bij werkwijzen of het gebied van geneeskunde, plastische chirurgie, verfraaiing van het levende lichaam, massagebehandeling, die, als gericht op een direct ingrijpen in, dan wel directe inwerking op het levende menselijke organisme, voor monopolisering door octrooiverlening niet in aanmerking behoren te komen — er geen reden bestaat van octrooiëring uit te sluiten de werkwijze strekkende tot het tweebrengen van vormverandering van het menselijk haar, ook al bevindt dit zich op de schedel van levende personen, nu het in beginsel geen verschil maakt, of bedoelde behandeling wordt toegepast op haar dat nog met het lichaam verbonden is dan wel op haar dat daarvan is afgescheiden;

dat het middel in zijn eerste onderdeel mitsdien doel treft;

dat hetzelfde geldt voor het tweede onderdeel, wijl het standpunt waarop het Hof zich blijkbaar stelt, dat, als een zelfstandig criterium voor de vraag of een werkwijze ligt op het gebied van de nijverheid, zoude dienen te worden onderzocht of die werkwijze aan de behandelde grondstof een hogere economische waarde voor de gemeenschap verschaft, in de wet geen steun vindt;

Overwegende dat het arrest en het daarbij bekrachtigde vonnis derhalve niet in stand kunnen blijven, terwijl de Hoge Raad ten principale recht kan doen;

Vernietigt het arrest van het Gerechtshof te 's-Gravenhage van 28 november 1956 en het vonnis van de Arrondissements Rechtbank aldaar van 28 juni 1955,

behouden; voor zoveel daarbij aan Van Kampen zijn vordering gedeeltelijk is ontzegd;

Verklaart Van Kampen in zijn vordering voor het overige niet ontvankelijk. Enz.

BIBLIOGRAPHIE

Engeland

- Bickel A. M.* : The Unpublished Opinions of Mr. Justice Brandeis : The Supreme Court at Work. — Harvard U. P.
- Bramall R.* : The Rent Act Manual. — Sweet & M.
- Busch F. X.* : Enemies of the State. — Arco.
- Busch F. X.* : Guilty or Not Guilty ? — Arco.
- Busch F. X.* : Prisoners at the Bar. — Arco.
- Busch F. X.* : They Scaped the Hangman. — Arco.
- Davis J. R.* : Industrial Plant Protection. — Blackwell Sci.
- Edwards Q.* : Guide tot Rent Control and the Increase of Rents. — Shaw & Sons.
- Hobson N.* : Local Government. — Shaw & Sons.
- Jensen O. C.* : The Nature of Legal Argument. — Blackwell.
- Keeton G. W. & L. A. Sheridan* : The Law of Trusts, with Irish Supplement. — Pitman.
- Orr C. B. & L. Boyd* : The Sexual Offences Act. — Butterworth.
- Pickering J. R.* : Mines and Quarries Act. — Butterworth.
- Ridley J.* : The Law of the Carriage of Goods by Land, Sea and Air. — Shaw & Sons.
- Scandinavian Studies in Law*, 1957. — Almavist.
- Williams W. J.* : On Title. — Butterworth.
- Wilson J. F.* : Principles of the Law of Contract. — Sweet & M.
- Wilton G. W.* : Fingerprints : Scotland Yard Revelations. — Tantallon P.
- Young W.* : The Montesi Scandal. — Faber.

Zwitserland

- Anker R.* : A comparison between the English private company and the Swiss société à responsabilité limitée with special regard to questions of liability — Bienne, 1956.
- Bättig E.* : Die Wirkungen des Zwangsvollstreckungsverbotes unter Ehegatten auf die Forderungsabtretung. — Winterthur, Schellenberg, 1957.
- Bouverat G.* : De la liberté de disposer d'un domaine agricole par testament et par pacte successoral en droit suisse. Thèse droit. — Fribourg, 1957. — Fribourg, Barblan & Saladin.
- Brunner E.* : Das schweizerische Patentregister. — Zürich, Juristen-Verlag 1957.
- Büren Br. von* : Kommentar zum Bundesgesetz über den unlauteren Wettbewerb, vom 30. September 1943, unter Einschluss des Ausverkaufsverordnung vom 16. April 1947. — Zürich, Schulthess, 1957.
- Greminger H. W.* : Die Genfer Abkommen von 1923 und 1927 über die internationale private Schiedsgerichtsbarkeit. — Winterthur, Keller 1957.
- Haftner P.* : Das Lärmproblem in der Praxis der Gerichts- und Verwaltungsbehörden. — Winterthur, Keller, 1957.

Heini A. : Das Durchkonossement (Through bill of lading). — Freiburg - Schweiz, Universitätsverlag 1957.

Neidhart B. : Schweizerisches Strafgesetzbuch. — Zürich, Orell Füssli, 1957.

Pilloud C. : Les réserves aux Conventions de Genève de 1949. — Genève, Comité internat. de la Croix-Rouge, 1957.

Schaub B. : Die Aufsicht des Bundes über die Kantone. — Aarau, Sauerländer, 1957.

Spältli P. : Die Sabotage und die Verletzung vertraglicher Leistungspflichten. — Winterthur, Schellenberg, 1957.

Oostenrijk

Nowakowski F. Freiheit, Schuld, Vergeltung. — Innsbruck, Univ. Verl. Wagner, 1957.

Zemanek K. : Das Vertragsrecht der internationalen Organisation. — Wien, Springer, 1957.

Duitsland

Butz H. : Das Mutterschutzgesetz in der Praxis. — Düsseldorf, Verl. Handelsblatt, 1956.

Cohn E. J. : Der englische Gerichtstag. — Köln, Westdt. Verl., 1956.

Esser A. : Die Ehrenstrafe. — Stuttgart, Kohlhammer, 1956.

Fetzer M. u. J. H. Kaiser : Das neue Landesrecht in Baden-Württemberg. — Stuttgart, Kohlhammer, 1956.

Forsthoff E. : Öffentliches Recht. — Stuttgart, Kohlhammer, 1956.

Godin H. Frh. von, u. Jürgen Hoth : Wettbewerbsrecht. — Berlin, de Gruyter, 1957.

Kruse W. : Ordnungsbehördengesetz mit Polizeiorganisations- und -zuständigkeitsgesetz, Polizeiverwaltungsgesetz, Verwaltungsvollstreckungsgesetz. — Hamburg, Verl. Dt. Polizei, 1957.

Kuster F. : Fachkunde für den Dienst beim Arbeitsamt. — Stuttgart, Kohlhammer, 1956.

Martinstetter H. : Internationale Bibliographie des Zollwesens. — Nachtr. 1. — Siegburg, Industrie-Verl. Gehlsen, 1957.

Odenbreit W. : Gemeindeordnung, Amtsordnung und Kommunalwahlgesetz in Nordrhein-Westfalen. 10., neubearb. u. erw. Aufl. — Münster Westf., Aschendorff, 1957.

Rosen v.-Hoewel, Harry von (d.i. Harry von Rozycki) : Verwaltungsrecht. — Stuttgart, Kohlhammer, 1956.

Salm K. : Das versuchte Vebrechen. — Karlsruhe, C. F. Müller, 1957.

Steichele H. : Der Teilzahlungs-Finanzierungs-vertrag in der höchststrichterlichen Rechtsprechung der letzten Jahre. — Geldwert und Teilzahlungskredit. — Düsseldorf, Wirtschaftsverb., Teilzahlungsbanken, 1957.

Strebel J. : Recht und Unrecht in Alltag. — Olten, Walter, 1957.

BALIELEVEN

CONFERENTIE VAN DE JONGE BALIE VAN KORTRIJK

P'echtige openingszitting

Op zaterdag 16 november l.l. had de p'echtige openingszitting plaats van de Conferentie van de Jonge Balie van Kortrijk. De vorige jaren werd deze p'echtheid steeds gehouden in de grote zaal van het prachtige stadhuis dezer stad; doch thans was het nieuwe gerechtsgebouw, waaraan reeds zovele jaren gewerkt werd, zover voltooid dat het mogelijk was de p'echtige zitting in de nieuwe lokalen te houden. Het was voor de genodigden de gelegenheid om voor het eerst dit nieuwe Paleis van Justitie te bewonderen. Het is inderdaad een ruim en prachtig gebouw, volledig aangepast aan de behoeften van de rechtsbedeling en rijkelijk gedecoreerd met marmer, kunstglas, enz.

In de ruime zaal, die bestemd is voor de zittingen van de burgerlijke rechtbank, opende de voorzitter Mr A. Leuridan de zitting. Hij verwelkomde de heer Voorzitter van de Rechtbank en verontschuldigde zich dat het de Conferentie van de Jonge Balie was die voor het eerst, nog vóór de p'echtige inhuldiging, het nieuwe gerechtsgebouw in bezit nam.

Na een oprechte hulde aan de heer Stafhouder Mr Roose en een gepast woord aan de aanwezige hoge magistraten en de vreemde afgevaardigden, verleende Mr Leuridan het woord aan de openingsredenaar Mr G. Devriendt, die als titel van zijn rede had gekozen « Fiscus en Recht ».

Het was een merkwaardige uiteenzetting, waaruit vanuit juridisch oogpunt een scherpe kritiek werd gemaakt op de fiscaliteit zoals ze heden ten dage in ons land wordt toegepast. De rede was rijkelijk gedocumenteerd en het beeld, ontworpen door de spreker, werd getekend op een historische achtergrond.

Onze lezers zullen de gelegenheid hebben van deze voortreffelijke rede kennis te nemen, daar ze zal gepubliceerd worden in het volgend nummer van het Rechtskundig Weekblad. Wij zul'en er ons hier dus toe beperken er op te wijzen dat Mr Devriendt op een merkwaardige wijze deze rede voordroeg met een beheerste en zakelijke welsprekendheid die dit onderwerp, dat van nature uit droog en saai moest zijn, levendig en boeiend wist te maken.

De heer Stafhouder P. Roose sprak dan de gebruikelijke kritiek uit op de openingsrede en deed uitschijnen hoe de fiscaliteit, zoals zij thans in ons land wordt toegepast, beantwoordt aan een onafwendbare noodzakelijkheid. Al kon hij zekere bezwaren van Mr Devriendt wel bijtreden, toch kwam hij tot het besluit dat, in elk geval, fiscale correctheid een gebiedende burgerp'licht is.

Ook de rede van de heer Stafhouder zal in ons volgend nummer worden gepubliceerd.

's Avonds had er een prachtig feestmaal plaats in de Salons Herpels, waarbij de fijnste spijsen en de lekkerste wijnen werden opgediend en waarbij menige tafelspeech werd uitgesproken. De atmosfeer was zo gezellig dat deze mooie dag slechts laat in de nacht werd besloten.

R. V.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

MEDEDELINGEN

De Bibliotheek der rechtsfaculteit van Valencia

« De overstromingen in de streek van Valencia (Spanje) betekenen een ware ramp voor de bibliotheek van de rechtsfaculteit. Deze bibliotheek was zeer oud en buitengewoon rijk. Met de hulp van magistraten, advocaten, notarissen en zakenlui, eveneens met de hulp van oud-studenten van de universiteit van Valencia tracht men thans dit intellectueel patrimonium te herstellen.

Daarvoor wordt een beroep gedaan op de internationale solidariteit van de juristen, bijzonder dan om boeken te bekomen, die thans niet meer in de handel zijn en een belangrijke aanwinst kunnen betekenen voor de gezegde bibliotheek.

Schenkingen en boeken kunnen worden toegestuurd aan de bibliothekaris van de rechtsfaculteit aan de universiteit te Valencia. De geschenken in speciën, bestemd voor de aankoop van boeken, kunnen gestuurd worden aan dhr Deken van de rechtsfaculteit der universiteit te Valencia. »

TIJDSCHRIFTEN

Tijdschrift voor Sociaal Recht en van de Arbeids-gerechten, n° 7 :

Du préavis de congé en matière de contrat d'emploi à l'essai. — Rechtspraak.

Nederlands Juristenblad, afl. 39, 16 november 1957 :

Mr P. J. G. Kapteyn : De politieke instellingen van de Europese Economische Gemeenschap (II, slot). — Jhr Mr Dr L. H. K. C. van Asch van Wijck : Aanwijzing van gespecialiseerd rechters. — Aangifteplicht. — Mr G. J. van Brakel : Rechtspraak-beschouwingen. — Mr W. J. Th. Bosselaers : Loonbeslag : riskant en omslachtig.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-amt en Registratie, n° 4513, 16 november 1957 :

Mr C. H. Beekhuis : De vormvereisten voor een codicil (I). Mr R. van der Veen : Alimentatie-overeenkomsten (na echtscheiding) waarbij een uitkering ineens wordt verschaft.

Journal des Tribunaux : n° 4168 - 10 novembre 1957 :

Raymond Beyens : La loi du 9 juillet 1957 réglementant les ventes à tempérament et leur financement. — Jurisprudence.

n° 4190, 17 novembre 1957 :

Luc Annaert : Le gouvernement de la cité. — Jurisprudence.

Journal des Tribunaux d'outre-mer, n° 89, 15 novembre 1957 :

A. Sohier : L'article 30 de la Charte coloniale. — Jurisprudence.

Revue de l'administration et du droit administratif de la Belgique, 11e livr., 1957 :

Loi communale. — Fonctionnaires communaux. — Bibliographie.

Revue Pratique du Notariat Be'ge : 2416e livr. - octobre 1957 :

F. Lainé : Le statut de bijoux dans le droit matrimonial. Bijoux de famille.

Revue française de Science Politique, n° 3, juillet-septembre 1957 :

Raymond Polin : La politique et la force. — J.-L. Quermonne : Les perspectives institutionnelles de la décolonisation en Algérie. — Jean Meynaud : Les groupes d'intérêt et l'administration en France. — J.-M. Cotteret et E. Emeri : Essai de représentation des forces politiques. — Arnold J. Heidenheimer : La structure confessionnelle sociale et régionale de la C.D.U.

Recueil Dalloz de doctrine de jurisprudence et de législation : 36e cahier - 2 novembre 1957 :

Pierre Chaplet, Ce qu'il faut entendre par la patrimonialité du cabinet de l'avocat.

37e cahier, 9 novembre 1957 :

Yvan Lousaouarm : De l'exequatur des sentences arbitrales étrangères non motivées.

Juris Classeur Périodique. — La semaine juridique : n° 45 - 6 novembre 1957 :

Claude Giverdon, La non-publicité des débats dans l'instance en divorce ou en séparation de corps. (Le principe et sa portée.) — R. Merger, L'insémination artificielle. — Jean Astima, Contrats comportant occupation du domaine public et problèmes de compétence.

Northwestern University Law Review : nb 3 - july august 1957 :

A. E. Papale, Judicial Enforcement of desegregation : Its problems and limitations. — Brunson Mac Chesney, The Altmarm incident and modern Warfare « Innocent Passage » in Wartime and the right of belligerent to use Force tot redress neutrality violations.

Archiv für Rechts- und Sozialphilosophie, XLIII/4, 1957 :

Otto Brusiin : Legal Theory. — Jürgen von Kampski : Gedanken zu einer Strukturtheorie des Rechts. — Hans-Joachim Lieber : Der Erfahrungsbegriff in der empirischen Sozialforschung. — Ernst Kern : Zur heutigen Grundlangenproblematik des Verwaltungsrechts. — Yavuz Abadan : Rechts- und Sozialphilosophie in der Türkei. — Paul Flitsch : Mitteilungen aus Binders Wissenschaftslehre. — Hanno Kesting : Zur Geschichtsphilosophie von Karl Daren. — Franz-Werner Witte : Die Staats- und Rechtsphilosophie des Hugo von St. Viktor.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad